Lietas arhīva Nr. K29-0124-22/25
ECLI:LV:RLPT:2022:0309.11817003318.3.S

**S P R I E D U M S**
**Latvijas Republikas vārdā**
**Rīgā 2022.gada 9.martā**

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Tupureins,
piedaloties prokurorei Z.Kabucei,
aizstāvei K.Landmeserei,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu **/pers. A/, personas kods /personas kods/,** apsūdzībā pēc Krimināllikuma 229[1].panta.

**Aprakstošā daļa**

Pārbaudījusi un novērtējusi visus krimināllietā esošos pierādījumus, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ celta apsūdzība par to, ka viņš nelikumīgi glabāja valstij piederošas senlietas (nelikumīgas darbības ar valstij piederošām senlietām), un proti:

/pers. A/ no pirmstiesas kriminālprocesa gaitā precīzi nenoskaidrota gada, datuma un laika līdz 2018.gada 16.oktobrim savā dzīvesvietā /adrese/ nelikumīgi, t.i., līdz 2013.gada 30.martam nepaziņojot Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei par minēto senlietu atrašanos viņa īpašumā, kā arī pēc 2013.gada 30.marta nepierādot minēto senlietu likumīgu izcelsmi un nesaņemot par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu, glabāja šādas valstij – Latvijas Republikai piederošas arheoloģiskas senlietas:

- ornamentētu bronzas spirālaproci, griezumā trīsstūrveida, ar 6,5 vijām, pārlūzušu 215,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas manšetveida aproci 300,00 EUR vērtībā;
- ornamentētu bronzas spirālgredzenu no plakanas lentas, ar 3 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar 9 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar 5 vijām 35,00 EUR vērtībā;
- piecus bronzas zvārguļus, dažādu izmēru un formu, kuru kopējā vērtība 85,00 EUR;
- bronzas bruņrupuču saktu 300,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustadatu /deformētu, gals nolauzts/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas zoomorfu piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas pakavsaktu zoslas, kuru kopējā vērtība 15,00 EUR;
- bronzas pakavsaktas zoslas fragmentu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktas zoslu 5,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas stieņīšu važiņas fragmentus, kuru kopējā vērtība 30,00 EUR;
- bronzas riņķasaktu ar izliektu loku un spirālveida ornamentu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas sprādzi ar siksnas gala apkaluma paliekām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas briļļveida važturi no griezumā apaļas stieples 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķadatas galvas daļas fragmentu, ornamentētu 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas riņķsaktu ar sadoto roku motīvu 142,00 EUR vērtībā;
- trīsdaļīgu bronzas siksnu sadalītāju ar diviem siksnu galu apkalumiem 72,00 EUR vērtībā;
- miniatūras formas dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu /uzmava nolauzta/ 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas skaitīšanas žetonu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas taisnstūrveida jostas sprādzi 35,00 EUR vērtībā,
- bronzas piekariņu ar divām zvārguļu pusēm 5,00 EUR vērtībā;
- monētu, Kurzemes – Zemgales hercoga Gotharda Ketlera valdīšanas laikā kaltu šiliņu 30,00 EUR vērtībā;
- monētu, Rīgas brīvpilsētas šiliņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, Livonijas Ordeņvalsts feniņu 10,00 EUR vērtībā;
- monētu, kaltu Sigismunda III valdīšanas laikā 1,00 EUR vērtībā;
- četras monētas, zviedru šiliņus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /arābu dirhemi, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- divas monētas – piekariņus /Rietumeiropas denāri, nodiluši/, kuru kopējā vērtība 34,00 EUR;
- bronzas vainaga starplocekli 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotadatas fragmentu /gals nolauzts/ 72.00 EUR vērtībā;
- jostas bronzas piederumu 5,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu ar aci /saliektu/ 72,00 EUR vērtībā,
- divas bronzas riņķsaktas, kuru kopējā vērtība 284,00 EUR;
- bronzas burbuļsaktu 215,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas jumtveida piekariņus, kuru kopējā vērtība 50,00 EUR;

- bronzas apaļo piekariņu 17.00 EUR vērtībā;
- bronzas krustiņa piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krustveida piekariņa fragmentu 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņa - krustiņa fragmentu 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas krelles – sešas dubultās krelles un divas atsevišķās krelles, kuru kopējā vērtība 80,00 EUR;
- rievotu bronzas muciņveida krelli 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jumtveida piekariņu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas rotas sagatavi 142,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas priekšmetu fragmentus, kuru kopējā vērtība 72,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas lentveida aproci ar paplašinātu vidusdaļu un zvērgalvu galiem 215,00 EUR vērtībā;
- divas bronzas aproces ar rombveida griezumu, kuru kopējā vērtība 430,00 EUR;
- bronzas lentveida aproci 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālaproci ar trapecveida mēlītes un divu zvārguļu piekariņiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar pseidotordētu loku un naglu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar ažūriem, slēgtiem galiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusdaļu un piecām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas adatu kārbiņu 71,00 EUR vērtībā;
- bronzas siksnu sadalītāju 17,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas gala piekaru 17,00 EUR vērtībā;
- rievotu bronzas cilindru no grīstes vainaga 1,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzentiņus un vienu nelielu – apģērbu rotāšanai, kuru kopējā vērtība 2,00 EUR;
- četrus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- bronzas dunča maksts apkalumu 70,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas spirālgredzenus no griezumā apaļas stieples, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- Rietumeiropas monētu – Duci /kalta Francijā, Anrī IV valdīšanas laikā/ 20,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no noplacinātas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla spirālgredzenu no apaļas stieples 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no vītas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- masīvu bronzas spirālgredzenu no griezuma apaļas stieples 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu ar paplašinātu vidusviju un izceltu viduššķautni 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas gredzenu ar tordētu priekšpusi un vītas stieplītes pārvijumu 35,00 EUR vērtībā;
- divus bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu priekšpusi un šķērssvītrotu rotājumu, kuru kopējā vērtība 70,00 EUR;
- bronzas gredzenu ar paresninātu priekšpusi un pamīšus galiem 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – atslēgu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas aproci ar rombiska griezuma loku un patievinātiem galiem 215,00 EUR vērtībā;
- bronzas pakavsaktu ar magoņgalvu galiem 142,00 EUR vērtībā;
- bronzas važiņu sadalītāju 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas rombveida piekariņu 17,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas jostas sadalītāju /vidusdaļa izlūzusi/ 17,00 EUR vērtībā;
- baltmetāla ažūru palmetveida piekariņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – dubultkrustiņu 100,00 EUR vērtībā;
- ažūru bronzas piekaru ar trapecveida mēlīti 72.00 EUR vērtībā;
- četrus bronzas zvārguļus, kuru kopējā vērtība 68,00 EUR;
- cilindrisku krelli 20,00 EUR vērtībā;
- divus sīkus bronzas rotu fragmentus, kuru kopējā vērtība 4,00 EUR;
- trīs bronzas zvārguļus ar važiņu fragmentiem, kuru kopējā vērtība 51,00 EUR;
- bronzas spirālgredzenu no griezumā apaļas stieples ar deviņām vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas spirālgredzenu no plakanas lentes ar trīs vijām 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas gredzenu ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi 35,00 EUR vērtībā;
- trīs bronzas gredzenus ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi, kuru kopējā vērtība 105,00 EUR;
- bronzas gredzenu ar paplašinātu priekšpusi un pamīšus galiem 35,00 EUR vērtībā;
- bronzas ilkņveida piekaru 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu ar Sv.Jura attēlu 100,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – lunulu 50,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekariņu – putniņu 72,00 EUR vērtībā;
- bronzas piekaru izgatavotu no jostas piederuma 50,00 EUR vērtībā;
- ausu tīrāmo bronzas karotīti EUR 100,00 vērtībā;
- bronzas apkalumu 35,00 EUR vērtībā;
- dzelzs uzmavas šķēpa galu 142,00 EUR vērtībā;
- dzelzs platasmens cirvi 142,00 EUR vērtībā, tādejādi kopumā nodarot Latvijas kultūras mantojumam, tās vārdā – Nacionālajai kultūras mantojumu pārvaldei materiālo kaitējumu 7908,00 EUR apmērā, kas atbilst minēto arheoloģisko senlietu materiālajai vērtībai.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 229.[1]pantā.

**Motīvu daļa**

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ savu vainu viņam inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas paredzēts Krimināllikuma 229[1].pantā neatzina, kā arī norādīja, ka Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pieteikto kaitējuma kompensāciju 7908,00 EUR apmērā neatzīst.

Sakarā ar to, ka apsūdzētais savu vainu neatzina izvirzītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 229[1].panta, tika veikta pierādījumu pārbaude.

2021.gada 1.decembra tiesas sēdē apsūdzētais liecināja, ka ar kolekcionēšanu nodarbojas vairāk par 30 gadiem, kolekcionē gan monētas, gan senlietas. Kolekcionēšana sākās vēl ar viņa vecākiem, viņš pārņēma un turpina kolekcionēt. Priekšmetus agrāk viņam nesa paziņas, draugi vēl padomju laikos, un 1990.gada sākumā, pēc tam viņš sāka ar to nodarboties mērķtiecīgi pirka priekšmetus no dažādām valstīm. Kas attiecas uz senlietām pamata virziens ir kristiešu simboli, medaljoni, krustiņi, piekariņi, zoomorfija. Desmit gadus atpakaļ, kad pieņēma likumu par 0 deklarācijas iesniegšanu, kur bija jādeklarē kolekcija un priekšmeti, viņš visu norādīja. Pirms likuma par kolekcijas reģistrēšanu Valsts kultūras kontroles pārvaldē, viņš iesniedza priekšmetus, kas varētu būt atrasti Latvijas teritorijā. Pēc tam uzrakstīja pārvaldei vēstuli, lai tie paskaidrotu viņam, kā tālāk rīkoties ar šiem priekšmetiem, jo kolekcija visu laiku papildinās, kaut kas nāk klāt, un otrādi - aiziet, ir priekšmeti, kuri ir nopirkti vairāku priekšmetu daudzumā, daļa no priekšmetiem ir nevajadzīga, daļa paliek kolekcijā. Saņēma no pārvaldes atbildi, ka, ja muitai viņam jautājumu nav pirkšanas brīdī, tad pārvaldei ir vienalga. Viņš gadu krāja pirkšanas dokumentus, bet pēc gada šiem dokumentiem pazūd kvalitāte, tā kā tās ir kopijas, pēc laika no dokumenta pazūd ieraksts (izbalē).

Laikam ejot, viņš turpināja pirkt priekšmetus no ārzemēm, vai priekšmetus, kas attiecas uz Latvijas arheoloģiju, bet nav atrasti Latvijas teritorijā un 2019.gadā notika šīs gadījums. Šos priekšmetus atpazina pēc grāmatām, viņam ir ļoti liela grāmatu kolekcija, vairāk nekā 200 dažādu valstu katalogi. Latvijas sākot no 18.gadsimta beigām līdz svaigākiem, kas publicēti Baltijas reģionā, Krievijā, Lietuvā, Polijā, Vācijā, Skandināvu valstīs. Pēc šiem katalogiem viņš redz un zina, kas tas par priekšmetu ir. Tāpēc pirkšanas brīdī viņš operēja tieši ar šiem dokumentiem, kā arī pārbaudīja, lai priekšmeti nebūtu izņemti no zemes (izrakti). Uzreiz var redzēt, ka priekšmets ir izņemts no zemes. Daļa no dokumentiem tika piestādīta jau policijā un prokuratūrā. Kad pie viņa atnāca ar kratīšanu, viņš uzreiz pieteica lieciniekus, kas varētu apliecināt, ka priekšmeti ir nevis atrasti Latvijas teritorijā, bet nopirkti no citām personām, kuras atbrauktu uz Latviju, apliecinātu, ka priekšmeti ir atvesti no citam valstīm. Policija viņam paziņoja, ka viņiem tas nav interesanti, ka pats apgrozījuma fakts ir nelikumīgs. Līdz pandēmijas laikiem, lieciniekus varēja uzaicināt liecību sniegšanai, jo viņi bija uz salidojumiem, uz pasākumiem, kur notiek tirgošana, tas viss tika pārdots atklāti, nekādu ierobežojumu nebija. Kad viņš griezās pie cilvēkiem no kuriem nopirka izņemtos priekšmetus, tie viņam atbildēja, ka viņiem visi nepieciešami dokumenti ir, ka nepieciešamības gadījumā, viņi var sniegt skaidrojumu. Viņš taču nevar pats paņemt cilvēku un nogādāt liecību sniegšanai. Daļa no priekšmetiem, kas tika izņemti, ir priekšmeti, kurus viņš izgatavoja pats, tāpēc arī akcentēja uzmanību uz konkrētiem priekšmetiem. Bija pašam interesanti mēģināt izgatavot priekšmetus, kādi atrodas katalogos, tā ir praktiskā arheoloģija. Situācija veidojas nesaprotamā veidā, likums ir, pareiza pielietojuma nav, dokumentu nav, nevienam tas nav vajadzīgs līdz konkrētam brīdim, un pēc tam pēkšņi ierosina krimināllietu. Gribās saprast, kā dzīvot tālāk, jo vairāk nekā 30 gadus viņš kolekcionē priekšmetus un turpina to darīt tālāk, viņam priekšmetus pirkt un atstāt ārzemēs, kā tas notiek pēdējā laikā, vai, viņš varēs atvest priekšmetus uz Latviju un pēc savas nāves atdot daļu muzejam, daļu atstāt saviem bērniem? Grib nonākt pie viena noteiktā saucēja šajā nozarē.

Savu kolekciju deklarēja Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē 2013.gadā, astoņus gadus atpakaļ. Pārvaldei sūtīja vēstules ar lūgumu paskaidrot - kā pēc kolekcijas reģistrēšanas, kā arī pēc ierobežojumu ievešanas attiecība uz priekšmetiem, kādā veidā turpmāk šī kolekcija eksistēs, kā viņam turpināt kolekcionēt – ievest, izvest, mainīt, pārdot?

Ir piemēri, kad cilvēks pārdot visu kolekciju, bet viņam no tās kolekcijas vajag tikai piecus priekšmetus, pārējie priekšmeti viņam nav vajadzīgi, viņš pārdod tos par pašizmaksu, vai pat zemāk, lai varētu atgriezt kaut kādu daļu no naudas, lai varētu atkal ieguldīt kolekcijā. Šie jautājumi bija viņam ļoti aktuāli, tāpēc tika uzdoti pārvaldei. Pārvaldei atstāja visus savus kontaktus, norādīja, ka ir gatavs sadarboties jebkurā veidā un, ja viņiem ir interese par kaut kādiem priekšmetiem, viņš ir gatavs nodrošināt priekšmetus izstādēm, bija gatavs un atvērts jebkādai sadarbībai, bet laikam pārvaldei tas nebija nepieciešams. Valsts ieņēmumu dienestā arī deklarēja savu kolekciju. Viss kas tika prasīts no likuma puses un valsts puses, visu izdarīja. Visi priekšmeti viņa kolekcijā tika iegūti maiņas vai pirkšanas ceļā. Priekšmetus pirka dažādas valstīs Lielbritānijā, Vācijā, Francijā, Krievijā, specializētajos salidojumos, kas tika rīkoti Rīgā, kur visu varēja nopirkt legāli. Zina, ka šos salidojumus kontrolē Kriminālpolicija civilajā apģērbā, jo šādos salidojumos var pārdot ieroču daļas un tamlīdzīgus priekšmetus. Cilvēki gadiem tirgo vienā un tajā pašā vietā, viņus visi zina, kolekcionāri rīko šādus pasākumus. Rīgā šie pasākumi notiek Rīgas 6.vidusskolā, Artilērijas un Brīvības ielas (domāts A.Čakas ielas) stūris, mēneša katrā otra svētdienā, kopš 1990.gada. Šī vieta speciāli domāta kolekcionāriem, strādā 30 gadus, bet sāka viņš tad, kas šie salidojumi tika rīkoti pie fizkultūras universitātes Brīvības ielā pie dzelzceļa.

Izņemtos priekšmetus iegādājās pēc tam, kad izanalizēja vairākas enciklopēdijas. Viņam nav svarīgi, lai priekšmeti obligāti piederētu Latvijas arheoloģijai, viņam ir konkrēts virziens ziemeļrietumu kristiešu amuleti, tās agrīnie varianti, klasiskās kristietības ķermeņa krustu veidi, ikonas, bet ne viss, tikai metālplastmasa.

Tā daļa izņemto priekšmetu, kas netika pievienoti krimināllietas materiāliem viņam netika atgriezti. Viņš lūdza policiju atgriezt priekšmetus, bet saņēma atbildi, ka šo jautājumu lemj prokuratūra, bet savukārt prokuratūra pateica - ejiet meklējiet. Neviens nedeva konkrētu atbildi, kur atrodas izņemtie priekšmeti, pie kādas persona un kādā veidā no šīs personas var saņemt priekšmetus atpakaļ, kādi dokumenti būs parakstīti gadījumā, ja priekšmeti tika nozaudēti, vai sabojāti, neviens nevarēja atbildēt, kas ir atbildīgs par priekšmetiem. Uz šodienu viņam zināms, ka tie ir izņemti, bet netika pievienoti lietas materiāliem un priekšmeti atrodas muzejā, viņam zināms, ka viņi pārvietojās no vienas vietas uz otro.

Praktiskā arheoloģija ir tad, kad tiek ņemts priekšmets pēc veida un līdzības. Viņš izgatavoja vaska kopiju, ņēma speciālo sastāvu, lai radītu nospiedumu, uzsildīja bronzu ar acetilēna degli, un izgatavoja priekšmetu patstāvīgi, vai ņēma no veca padomju laika vai Ulmaiņlaika krāsaino misiņa stiepli, kur iekšā bija keramika, kas ir ļoti skaisti un pēc izmēra der misiņa gredzeniem un pats izgatavoja visādus gredzenus, kaklarotas. Viņam tas bija interesanti kā izklaide, gribējās pamēģināt pašam, jo tehnoloģija nav grūta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto dalu tiesas sēdē 2021.gada 1.decembrī apsūdzētajam tika uzradīti lietiskie pierādījumi Nr.4; 97; 99. Par lietisko pierādījumu Nr.97 (bronza gredzens ar pamīšus galiem un paresninātu priekšpusi) /pers. A/ liecināja, ka šo gredzenu viņš uztaisīja pašrocīgu liešanas ceļā. Kāpēc viņš uzdeva jautājumu lieciniecei, vai viņu nesamulsināja gredzena gali? Viņam nav pieredzes un viņš nezināja, kā izgatavot ne plakanus galus pēc liešanas. Tā kā viņam nebija pieredzes, viņš baidījās sabojāt galus, tāpēc atstāja tādus. Tur pat var redzēt liešanas galiņus. Viņam nesanāca, tā ka viņš nav speciālists, pēc liešanas sanāca caurums. Tas bija viņa eksperiments un pēc šiem trim gadiem gredzens paspēja palikt tumšāks, nosūbēt. Viņš paņēma parasto bites vasku, izgatavoja no tā gredzena formu pēc fotogrāfijas, ņēma labu fotogrāfiju no kataloga, uztaisīja, pielika pie pirksta, iztaisnoja, paskatījās kā izskatīsies, ielika tādā speciālā šķīdinātājā, ko var nopirkt un ir domāts speciāli liešanai, priekš krāsainā metāla, uzsildīja ar degli vecus misiņa gabalus un ieleja iekšā. Pēc tam salocīja un sanāca gredzens. Gredzenu mērija uz savas rokas, jo vienalga viņš pēc tam iztaisnotu, jo viņam bija jāzina un bija interesanti, kāds ir gredzena galu garums.

Par lietisko pierādījumu Nr.99 (bronzas gredzeni ar pamīšus galiem, paresninātu, rotātu priekšpusi, rotāti 3 gab.) liecināja, ka šo gredzenu viņš nopirka Siguldā. Tur tirgo lielisks meistars, kas izgatavo gredzenus no sudraba, bronzas, uzliek skaistus, pareizus ornamentus. No viņa nopirka, atbrauca mājās nolēma to novecināt, ielika granulas katlā pie degļa, un gredzens diemžēl viņam izkusa, viņš to apstrādāja ar vīli, ja palielinātu, tad būs redzamas vīles pēdas. Šo gredzenu nopirka praktiski jaunu, meistars šo gredzenu mazliet novecināja, apstrādāja, lai neizskatās kā tikko izgatavots un tirgoja.

Viņam ir jauni gredzeni, kurus viņš nenovecina, bet ir tādi, kas izskatās, ka it kā mazliet nēsāti. Tādi priekšmeti ir arī nacionālā muzejā, kas izgatavoti no bronzas, smukas, labas kopijas.

Par lietisko pierādījumu Nr.4 (bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples ar 9 vijām) liecināja, ka priekšmets izgatavots no stieples. Advokātes rīcībā ir fotogrāfija, kā šo gredzenu viņš izgatavoja, ka arī viņam liekas, ka fotogrāfija tika uzradīta prokurorei. Viņš var parādīt, kā viņš izgatavo tādu gredzenu no stieples. Viņam ir speciāla ierīce no alumīnija, uz tās viņš arī uzrullē šo stiepli, akurāti sitot, tur arī var redzēt, ka mazliet sabojāts platīna slānis un sanāk gredzens.

Visi šie trīs priekšmeti ir kopijas, viltoti, feiks, var nosaukt kā grib. Viņam mājās vēl ir kādi pieci priekšmeti, kurus izgatavoja viņš – litija scepteris, cirvītis, tāds pats kā Latvijā, Ukrainā, Krievijā ar piekariņu, ir izgatavots, viņam pat labāk sanāca, jo izgatavots no laba platīna, viņš to apdedzināja krāsnī, tas bija tieši tik ciets, kā vajag. Ja to paskrāpēt, vai mazliet stiprāk saspiež, tad paradīsies bronza.

Kad viņš deklarēja savu kolekciju saņēma konsultāciju. Tā kā deklarācijā bija ļoti maz vietas, kur bija jāieraksta priekšmeti, viņš uzdeva jautājumu vai ir nepieciešams pievienot klāt kādu sarakstu, detalizēti aprakstīt un detalizēti novērtēt visu kolekciju. Uz ko saņēma atbildi, ka ja būs nepieciešams, tad viņu izsauks un atnāks ar saviem speciālistiem, viņš uzrādīs priekšmetus, viņi novērtēs. Uz to brīdi viņš sastādīja vērtību šādi: viņš ņēma pārdošanas cenu no dažādām izsolēm, oficiāliem veikaliem un no tās cenas arī vadījās. Saprotams, ka tagad cena ir izaugusi, jo pēc statistikas datiem kolekcijas cenas izaug par 10% katru gadu. Uz doto brīdi, to priekšmetu cena, kas ir deklarēti, ir izaugusi. Tad, kad vajadzēja valsts inspekcijā reģistrēt priekšmetus, runa gāja par Latvijas arheoloģiskiem priekšmetiem, tāpēc viņš paņēma katalogus, visu pārskatīja un visus priekšmetus, kuri hipotētiski varēja tiktu atrasti Latvijas teritorijā, deklarēja inspekcijā. Ja būtu rakstīts, ka ir nepieciešams deklarēt visu, kas viņam ir, priekšmetus no citām valstīm, tad šīs saraksts būtu lielāks, jo kā redzams, viņš sagatavoja ne tikai sarakstu kā tika prasīts, bet norādīja, kur tika atrasts, nopirkts, svars, lielums, uztaisīja fotogrāfijas, cenas. Katra priekšmeta pilno sarakstu, sagatavoja tabulu un sagatavoja pilno aprakstu, lai, ja inspekcijai būtu nepieciešams kaut kas, viņš varētu viņiem norādīt uz priekšmeta numuru.

No deklarētiem priekšmetiem nekas netika izņemts, jo priekšmeti neatradās mājās, jo nodeva tās glabāšanai citā vietā, jo baidījās un bija pārliecināts, ka tie tiktu izņemti. Pēc tam vajadzētu skaidroties, iespējams, ka pēc kāda laika saņemtu kaut kādu priekšmetu daļu atpakaļ, ne pēc trīs gadiem, bet pēc pusgada.

Viņam kratīšanā tika izņemts pat rokturis no skapīša, bet ja cilvēks kaut ko saprastu senlietās, tad viņš saprastu, ka tas rokturis - vienkārši furnitūra. Uz monētas rakstīts 1730.gads, tas ir 18.gadsimts, tad cilvēks saprastu, ka šīs priekšmets neattiecās uz to likumu, viņš tad neizņemtu priekšmetus, bet viņam izņēma monētas, kas neattiecās uz to likumu, ideālā stāvoklī, gadu var izlasīt ideāli. Priekšmetus pats izgatavoja, pirmkārt, jo viņam tas bija interesanti, otrkārt, viņš tos priekšmetus dāvināja paziņām. Viņam patīk, ka viņš to var izgatavot pats. Šajā gadā viņš savāca krāsni, lai pamēģinātu vēl vienu izgatavošanas variantu, kad čagu mērcē sals ūdenī, pēc tam izžāvē, tiek taisīta forma un tajā ielej bronzu. Viņš grib izmēģināt to teoriju, par kuru dzirdēja un izgatavot to ziemā. Tas vienkārši ir interesanti, jo vairāk nekā 30 gadus ar to nodarbojas, kolekcionēšana jau vairs nešķiet tik interesanta, gribās pašam kaut ko mēģināt.

Kā viņam zināms Eiropas Savienības valstīs nav nekādi ierobežojumi saistībā ar priekšmetu pārvadāšanu. Par sūtīšanu no valsts - viņš var apstiprināt, kur šis priekšmets tika iegādāts pirms tam. Ja piemēram viņu apturētu muitā, viņš varētu izprintēt, vai palūgt pārdevēju, no kura pirka, to apstiprināt. Daļu no dokumentiem viņš uzrādīja, un prokuratūra daļu no dokumentiem pievienoja lietai. Viņam ir liela kaudze ar dokumentiem ar apstiprinājumiem, kur viņš ir pircis šos priekšmetus. Pēc šiem dokumentiem varēja saprast, ka šis priekšmets ir tas, kas norādīts dokumentā. Visbiežāk dokumentos tiek norādīts - pieci gredzeni, desmit saktas! Tolaik viņš varēja pateikt, par kādu konkrētu priekšmetu dokumentā iet runa, jo varēja uzprasīt cilvēkam, no kura pirka, tagad jau vairs nevar, pagājuši daudzi gadi.

Ar priekšmetu izgatavošanu nenodarbojās pastāvīgi, tikai tad, kad ir vēlme, kad dvēsele prasa, tad izgatavo. Viņš arī tagad izgatavo, jo cilvēki atnes kaut ko restaurēšanai, jo viņš strādā ar metālu. Agrāk pirms pandēmijas braukāja uz ārzemēm uz darbnīcām, kas nodarbojās ar restaurāciju. Bija pasūtījums, viņš tur strādāja, saņēma oficiālus ienākumus no ārzemēm. Brauca pie viņiem pasūtījuma pildīšanai un brauca atpakaļ mājās. Viņam joprojām no instrumentiem palikušas pēdas uz rokām.

Līdz 2013.gada 30.martam deklarēja kolekciju, kuru uzskatīja par piederošu Latvijas teritorijai, kuru noteica pēc katalogiem, ka tie varētu būt atrasti Latvijas teritorijā. Iespējams, ka priekšmetiem ir Baltijas izcelsme. Kā piemēram, 2017.gadā Ukrainas arheoloģijas universitātē ir informācija, ka Ukrainas teritorijā, austrumu pusē atrasts liels apbedījums ar baltiešu priekšmetiem, par ko liecina ornamenti un tradīcijas, kā tikuši guldīti zemē. Kā šo priekšmetus, uzskatīt par Latvijas arheoloģiskiem priekšmetiem, kas atrasti Ukrainas teritorijā, vai tā ir Ukrainas arheoloģija? Tāpat, arī pamatdaļa kristiešu amuletiem un krustiņiem izcelsme ir Ukraina. Daļa ir vai nu atvesta, vai nozaudēta kustības laikā, jo pa Daugavu, Ventu, Lielupi pārvietojās cilvēki. Priekšmeti varēja būt šeit nozaudēti, bet vieta kur tās nesāja, varētu būt 3000 km no Latvijas. Kolekcijā bija priekšmeti, kas tika iegādāti pirms 2013.gada 30.marta, kā arī pēc tam. Tajā sarakstā kuru viņš piestādīja, bija gan tādi, gan tādi priekšmeti. Piemēram, Svēta Lielmocekļa Georgija (Jura) Uzvarētāja medaljonu saņēma no Baltkrievijas, pasūtīja, nopirka, saņēma, ja pareizi atceras atmuitoja, medaljons daudz nemaksāja. Ja prasītu šo priekšmetu reģistrēt, tad viņš atnestu, reģistrētu un uzrādītu dokumentu, pievienotu kolekcijai. Ārzemēs viņš pirka priekšmetus, pārsvarā Kaselē, tur divas reizes gadā notiek kolekcionāru izstāde, liela numizmatikas un arheoloģisko priekšmetu izstāde, Diseldorfā, Frankfurtē. Pirms pandēmijas, reizi trijos mēnešos varēja aizbraukt uz tādu izstādi, kas notiek 3-5 dienas un tur iegadāties priekšmetus. Tur pārdevēji nesaprot, kad viņiem prasa iedot pirkšanas dokumentu! Parasti atbild, ka cena ir pārāk maza, lai izrakstītu rēķinu. Tā skaitās privāta pārdošana. Rēķinu var izrakstīt, ja pārdevējs ir reģistrēts kā bizness pārdevējs. Tā skaitās pārdošana starp privātpersonām. Ja summa nepārsniedz 1000 EUR, čekus nedod. Rīgā notiek tas pats, tur nav pārdēvēji, kas reģistrēti kā oficiālie senlietu pārdevēji. Par priekšmeta izcelsmi runājot, viņš redz priekšmetu katalogā, apskata pārdevēja pierādīto un novērtē, kā šis priekšmets izskatās. Ja priekšmets ir laba stāvoklī, no tā nekrīt zeme, nav apaudzis ar kaut ko, saprot, ka šis priekšmets ir ilgi atradies kolekcijā. Ja pārdevējs par priekšmeta izcelsmi nevar normāli neatbildēt, viņš tos nepērk, ja atbild, ka šis priekšmets ir no viņa vecās kolekcijas, ir dokumenti, tad viņš var nopirkt. Ja viņš dzird, ka šis priekšmets ir atrasts Latvijas teritorijā, tad viņš vienkārši iet garām, nepērk. Viņš ir pircis gan no privātpersonām, gan no oficiāli reģistrētiem pārdevējiem. Ārzemēs viss notiek savādāk nekā pie mums, jo ārzemēs nemēģina tevi apkrāpt un samelot, jo tur ir ļoti stigri likumi un bargi sodi, ja viņš nevar atbildēt par priekšmeta izcelsmi, tā arī pasaka, ka nevar atbildēt uz šo jautājumu, tad arī saprot, ka labāk paiet garām šim priekšmetam.

Pirkumus no ārzemēm apmaksāja no PayPal konta, pēc rēķina izrakstīšanas. Lietā šie rēķini ir. Vēl pirms 2012.gada bija liels sižets LMT kanālā par Mežotnes laukiem, kur norādīts, ka tā ir īpaši aizsargājamā teritorija un tur staigāt drīkst tikai pa koka laipām. /pers. I/ savulaik dabūja rājienu par šo sižeti. Tajā sižetā piedalījās viņš, kā persona, kura parādīja, kas tur vispār notiek. Un pēc sižeta, viņa ieskatā, /pers. I/ ir aizspriedumi attiecība uz viņu, konkrēti viņai pret viņu. Uzskata, ja komisijas priekšsēdētāja ir /pers. I/, tad no tā var izdarīt kādus secinājumus. Kultūras ministrs runā par to, ka priekšmeti, kas tika ievesti no ārzemēm nav pakļauti likumam, bet /pers. I/ tiesas sēdē runā par to, ka pat priekšmetus, kas tika atvesti no Āfrikas, jāizņem un tos jānodod un tie uzskatami par Latvijas arheoloģiju, tas jāuzskata kā aizspriedums.

Uzskata, ka komisijas locekļi, kas piedalījās priekšmetu novērtēšanā, nav profesionāļi. Priekšmetu novērtēšanā jāpiedalās pavisam citam cilvēkam, kam ir izglītība un viņam jābūt vērtēšanas ekspertam. Tādus ekspertus speciāli gatavo priekš muzejiem, lielām izsolēm, cilvēki, kas veic novērtējumu atbilstoši Eiropas standartiem. Tie speciālisti, kas veica materiālo vērtēšanu, novērtēja kā varēja. Kad viņš runā par cenu, viņš domā tirgus vērtību.

Latvijai piederošos arheoloģiskos priekšmetus tirgot nedrīkst, bet tirgus vērtību šiem priekšmetiem vienalga var noteikt, jo tādi priekšmeti tiek tirgoti ārzemēs. Kijevas krusts ir arī citās valstīs un arī pārdodas citās valstīs, var sarēķināt vidējo cenu un priekšmeta cenu (5.sēj. lietas 46.-47.lapa).

2022.gada 9.martā, savā pēdējā vārdā apsūdzētais norādīja, ka krimināllieta ilgst jau 3 gadus, bet tai vispār nevajadzēja būt, ja Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (turpmāk – VKPI) nenodarbotos ar pašreklamēšanos un nedzīvotu savā slēgtajā pasaulē, bet komunicētu ar cilvēkiem tāpat, kā to dara VID.

Vispirms konsultē un pēc tam soda, tāds ir valsts pareizās vadības likums. Šos noteikumus apstiprināja Latvijas Republikas valdība. Viņš vienmēr ir centies ievērot likumu un tiesības. Kad valsts teica, ka jāsniedz jaunu deklarāciju, viņš to iesniedza un norādīja, ka viņam ir senlietu un antikvariātu kolekcija. Kad 2013.gadā valsts teica viņam, ka VKPI ir jāiesniedz senlietu saraksts līdz 17.gadsimtam, kas atrastas Latvijas Republikas teritorijā, viņš to izdarīja. Pie tam, tika lūgti konkrēti, Latvijas Republikas teritorijā atrastie, priekšmeti, nevis visi, kas viņam ir. Vēlāk viņš vērsās ar lūgumu paskaidrot, kā tālāk rīkoties ar priekšmetiem, kurus iegādājies ārvalstīs, un kā nosūtīt priekšmetus uz ārzemēm, ja tie nav atrasti Latvijas Republikas teritorijā. Viņš norādīja, ka, ja rodas jautājumi, ir gatavs sadarboties ar VKPI. Saņēma atbildi: "Ja muitai nebūs jautājumu, tad arī VKPI nav jautājumu viņam". Visi šie dokumenti ir lietā. Pēc šīs atbildes viņš mierīgi iegādājās senlietas līdz 17.gadsimtam, un to neslēpa. Viņš atrastos priekšmetus nepirka Latvijas Republikas teritorijā. Viņš varētu noteikt, kādi ir tie priekšmeti, jo visu savu dzīvi konkrēti šajā jomā nodarbojas ar to kolekcionēšanu, un viņam ir liela pieredze, ko apliecina katalogi un muzeju datu bāzes dažādās valstīs. Tāpat viņam ir pieejamas citu valstu speciālistu konsultācijas.

Pirms vairākiem gadiem viņš savāca dokumentus/rēķinus par senlietu pirkšanu, bet, tā kā tie sāka izbalēt un neviens par tiem nejautāja, viņš tos vairs nekopēja, jo pirkuma summas nebija lielas. Daļa no tiem tika iegādāti un apmaksāti ārpus Latvijas Republikas robežām, Eiropas Savienības teritorijā no rokas rokā. Piecus gadus no 2013. līdz 2018.gadam, viņš atklāti vāca kolekciju: pirka, mainīja, pārdeva senlietas, kas netika atrastas Latvijas Republikas teritorijā. Bet, kā vēlāk noskaidrojās, no VKPI puses visu šo laiku, zinot to, nebija ne mazāko mēģinājumu sazināties ar viņu un sniegt konsultāciju, vai aizliegt viņa darbību, bet tā turpināja vākt informāciju kriminālprocesam. Ja VKPI zināja, ka viņš ir kaut ko pārkāpis, tad kāpēc piecus gadus neko nedarīja? Ja viņam būtu norādīts uz trūkumiem, viņš tos būtu novērsis. Kad ieradās policija, veikt kratīšanu, viņš necentās policiju apturēt un brīvprātīgi izdeva visu, ko viņi lūdza. Orderi tika saņemti uz vairākiem objektiem, bet viņš policijai ierosināja papildus apskatīt vēl vienu objektu, kurš tobrīd bija viņa pārvaldījumā, lai policijai pēc tam nebūtu jāveic papildus darbs.

No viņa pirmās aizturēšanas stundas, viņš ir sadarbojies ar policiju, sniedza liecības un paskaidroja priekšmetu izcelsmi, norādīja liecinieku kontaktinformāciju, kas varētu apliecināt, ka priekšmeti nav Latvijas izcelsmes, bet ir atvesti no ārvalstīm, uzrādīja pirkšanas dokumentus. Taču saņēma atbildi, ka policija ir saņēmusi VKPI konsultācijas, ka visu senlietu esamība līdz 17.gadsimtam ir krimināls nodarījums un nav svarīgi, uz kādām valstīm tie attiecas un kādā veidā tie iegūti. Viņš centās paskaidrot, ka likumā teikts tikai par, Latvijas teritorijā atrastajiem priekšmetiem, bet saņēma atbildi, ka visu nodos prokuratūrai un tur visu noskaidros.

Pēc lietas nodošanas prokuratūrai, viņš ar savu advokātu mēģināja vēlreiz paskaidrot to, ka ir liecinieki pirkumiem, ka daudzos gadījumos ir oficiālas interneta adreses, oficiāli izveidotie interneta veikali, kur tika nopirkti priekšmeti, bet visi, šie liecinieki un veikalu darbinieki netika nopratināti.

Visa informācija par lieciniekiem ir lietas materiālos. Viņš vairakkārt izstāstīja prokurorei, ka daži priekšmeti ir pašizgatavoti, bet reakcija nesekoja. Viss ir lietas materiālos. Viņš lūdza atdot viņam dažus priekšmetus, kurus VKPI nav atzinusi, pēc viņu domām, kas attiecas uz Latviju, un neiekļūst laikā līdz 17.gadsimtam, bet viņu sūtīja uz Kultūras ministriju. Viņš lūdza iedot viņam personas kontaktus, kas ir materiāli atbildīga par priekšmetiem, lai sazināties ar viņu un saņemtu priekšmetus pēc pieņemšanas - nodošanas akta, bet šādu personu nevarēja atrast.

Tādā gadījumā viņš lūdza prokuroru nogādāt priekšmetus prokuratūrā, un uz vietas izsniegt viņam šos priekšmetus, bet saņēma dīvainu atbildi, ka glabāšanas vietu nosaka policija, un to lokāciju nav pamata mainīt.

Viņam radās iespaids, ka viņa priekšmeti ir vai nu nozaudēti, vai sabojāti. Citus izskaidrojumus tam viņš neatrod, kādēļ neizsniegt protokolu par priekšmetu apskati?

Otrā daļa, kas viņam tika atņemta, bet nav definēta kā Latvijas vēsture, ir daudz dīvaināka. Tie nav lietiskie pierādījumi, bet triju gadu laikā – tāpat viņam nav atdoti.

Par šiem priekšmetiem viņš sniedza konkrētas liecības, kad, kur tos iegādājas, iedeva liecinieku kontaktus, sniedza visus datus, informāciju kā un kur atrast pārdevēju, bet tas prokuratūrai arī nebija vajadzīgs. Viņš vairākas reizes ir redzējis šo priekšmetu pārdevēju, viņš ir no Igaunijas, Narvas pilsētas. No pārdevēja ir saņēmis atbildi, ka visi priekšmeti ir nopirkti legāli un tiem ir pirkuma dokumenti, un, ja ir nepieciešams, viņš piestādīs šos dokumentus.

Par šiem priekšmetiem lūdza prokuroru, atgriezt viņam, vai paziņot, kurš uz tiem pretendē, bet atbildi tā arī nesaņēma. Viņš uzdeva jautājumu prokurorei - ja nav lietas, un nav pieteikuma no šo priekšmetu pārvaldītāja, tad, saskaņā ar civiltiesībām, aizturēt mantu var tikai uz laiku, kas nav ilgāka par 6 mēnešiem, bet skaidru atbildi tā arī nesaņēma. Viņam atkal atbildēja, ka glabāšanas vietu noteikusi policija un nav iemesla to mainīt.

Tas viss ir lietas materiālos. Nav skaidrs, uz kāda pamata prokuratūra lūdz nodot viņa mantu Krievijas Federācijai, ja tā nav iesniegusi šādu iesniegumu un uz to nepretendē.

Kopsavilkums: neviens liecinieks no aizstāvības puses netika nopratināts, neviens pirkuma dokuments prokuratūrā netika izvērtēts, lai gan tas ir ļoti svarīgi, lietas taisnīgai izspriešanai.

Publiskajā telpā kultūras ministrs paziņojis, ka likuma spēkam ir pakļauti tikai priekšmeti, kas bija atrasti Latvijā, aizsargājamajās teritorijās, tādu pašu atbildi uz viņa advokāta oficiālo pieprasījumu ir sniedzis /pers. T/, kas atradās tiesas zālē.

Nopratināšanas laikā, /pers. I/, liecinot par katru izņemto priekšmetu, piekrita, ka šos priekšmetus varētu atrast arī ārpus Latvijas teritorijas.

Pirmstiesas un tiesas laikā nav iegūti pierādījumi, ka viņš ir personīgi, vai kāds cits ir nelikumīgi ieguvis un nodevis viņam, Latvijas teritorijā atrastos, priekšmetus. Izrādās, ka kāds no VKPI ir maldinājis policijas darbiniekus un prokuratūru par to, ka jebkuru priekšmetu līdz 17.gadsimtam esamība pie kādas personas, ir krimināli sodāma.

Viņam jautāja, vai senlietām, priekšmetiem ir vērtība naudas izpratnes ziņā, un viņš mēģinās atbildēt tikai ar vienu no bijušajiem, iepriekšējiem piemēriem. 2021.gadā Madonas rajonā, Latvijas Valsts meži uzbūvējot ceļu, iznīcināja senu kapsētu un Avotiņu pilskalnu. desmitiem tūkstošu senatnes priekšmetu tika iznīcināti un tas, neņemot vērā pašu kultūras objekta vērtību. Būve tika veikta meža izvešanai. Par šo nodarījumu Latvijas Valsts mežiem tika uzlikts sods 2500 EUR apmērā. Kā var kļūdīties uz gandrīz kilometru, ja ceļus šķērso pa satelīta navigāciju, un kartēs ir norādītas aizlieguma teritorijas robežas? Atbildi droši vien zina tikai VKPI un uzraugošais inspektors. 2500 EUR, Latvijas Valsts mežiem, acīmredzot ir ļoti būtisks sods pie apgrozījuma, kas ir desmitiem miljonu gadā, bet Latvijas zaudējums šajā gadījumā nav nozīmīgs. Ja nepieciešams, tā drīkst novērtēt Latvijas vēsturi.

Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, lūdz tiesu pieņemt attaisnojošu spriedumu, atgriezt, viņam izņemto mantu pilnā apjomā, ieskaitot priekšmetus, kas neatrodas lietā kā lietiskie pierādījumi. Ja tas ir nepieciešams, pievienot priekšmetu reģistrācijas sarakstu jau piereģistrētajai kolekcijai. Kā arī, pieņemt lēmumu par viņa materiālo zaudējumu atlīdzināšanu advokāta darba samaksu - par advokāta veikto darbu.

Tiesa izanalizējusi visus tiesas izmeklēšanā pārbaudītos pierādījumus, atzīst, ka /pers. A/ viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma $229^1$.panta attaisnojams, jo apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

No cietušās pārstāves /pers. I/ 2020.gada 14.oktobra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņa zina, kādā lietā ir aicināta sniegt liecības kā

pārstāve. Ar apsūdzēto nav radniecīgu attiecību, nav naidīgu attiecību, kas būtu par pamatu viņu apmelot, pirmstiesas izmeklēšanā ir sniegusi liecības šajā lietā par izņemtajām senlietām. Viņa strādā pārvaldē arheoloģijas un vēstures daļā par vadītāju un pēdējos gados Latvijā ir izveidojusies situācija, ka notiek nelikumīgi iegūto arheoloģisko senlietu aprite, tā saucamais melnais tirgus.

2013.gada stājās spēkā grozījumi likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", tādēļ, ka notiek nelikumīgi rakšanas darbi valsts aizsargājamos kultūras pieminekļos, potenciālos kultūras pieminekļos, un savā ziņa Latvija ir pārvērtusies par tādu tranzīta zonu, kur norit nelikumīgu iegūtu senlietu tirdzniecība. Latvija un visas Eiropas valstis ir pievienojušies Valetas konvencijai par arheoloģiskā mantojuma aizsardzību, kurā skaidri norādīts, ka jābūt savstarpējai sadarbībai un valstīm jānovērš nelikumīga senlietu aprite. Viņi savā darbā piesaistīja un sadarbojās ar policiju, kas pārbauda interneta vietnes, kur notiek šāda tirdzniecība un faktiski pēc policijas darbībām, reāli pie /pers. A/ tika izņemtas arheoloģiskās senlietas. Viņiem iestādē ir izveidota komisija, kas veic šo arheoloģisko senlietu izvērtējumu, komisijā ir dažādi iestāžu pārstāvji, kas faktiski ir labākie Latvijas arheoloģijas eksperti, lai nebūtu tā, ka viņi vienpersonīgi kaut ko izdomā. Viņiem komisijā ir pārstāvis no Latvijas Nacionālā muzeja, no Latvijas Universitātes vēstures un filozofijas fakultātes, Latvijas vēstures institūta. Faktiski tās trīs pamatorganizācijas, kurā darbojas Latvijas arheoloģiskie speciālisti.

Viņas pieminētā Valetas konvencija nosaka, ka arheoloģiskais mantojums ir zinātnisku pētījumu līdzeklis, faktiski, arheoloģiskās senlietas nevienā valstī nav atļauts tā vienkārši tirgot, pārvietot un tam līdzīgais. Viņi izvērtēja policijas atvestos priekšmetus, komisijās sēdē pārbaudīja visu informāciju, zina, ka /pers. A/ daļu arheoloģisko senlietu bija deklarējis, bet policijas izņemto senlietu starpā, to nebija. Šis bija divdesmit pirmais protokols, kas tika sastādīts un tika atrastas arheoloģiskās senlietas. Arheoloģiskās senlietas - tie nav nederīgi izrakteņi, tie nav kaut kādi abstrakti priekšmeti, ko var nocelt no plaukta, sākotnēji arheoloģiskā senlieta var būt tikai un vienīgi saistīta ar arheoloģisko senlietu vai atklātu, vai jau zināmu kultūras pieminekli, vai vēl nezināmu.

Faktiski, kad notika 2013.gada grozījumi likumā par "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", tur tika noteikts, ka arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas līdz 17.gadsimtam ieskaitot, pieder valstij un glabā publiskajā muzejā, valsts akreditētā muzejā. Likuma grozījumi pieņemti, jo tiek iznicināts Latvijas mantojums, senlietas nekad no jauna klāt nenāks, vienkārši tā izrokot, pārtirgojot. Tikai ar 17. gadsimtu īpašumtiesības tika reģistrētas. Senlietai jābūt pierādāmam materiālam. Latvijā ļoti daudz arheoloģiskās senvietas ir postītas, milzīgos apmēros, arī vēl pēc 2013.gada un ir skaidrs, ka šie izraktie priekšmeti, negrib teikt, ka /pers. A/ tos izrok, viņš laikam tikai pārtirgo tālāk, šiem priekšmetiem jānonāk kaut kur apritē, un sākās melnais tirgus, kas pārkāpjot visus starptautiskos normatīvus, starptautiskās konvencijas, šādā veidā tiek iztirgots uz citam zemēm. Negrib, lai Latviju pārvērš par to zemi, kur veic tranzītu kultūras priekšmetu apritē. Ja šie priekšmeti nav deklarēti līdz 2013.gada 30.martam, kā noteikts likumā, ja par šiem priekšmetiem nav paziņots, lai varētu noskaidrot apstākļus, uzskata, ka tie ir izņemami no civiltiesiskās apgrozības, jo tie nelikumīgi glabājas pie privātpersonas. Atceras, ka šo priekšmetu vidū ir tādas arheoloģiskās senlietas, kas ir raksturīgas Krievijai, noteikti nevar būt atrastas Latvijas arheoloģiskajos pieminekļos, kā arī Krievijā bez atļaujām aizliegts izvests priekšmetus. Krievijas pasta likums nosaka, ka vispār senlietas nevar nosūtīt pa pastu.

Kad atrod priekšmetu ir jāpaziņo rakstveidā, ne vēlāk kā 5 dienu laikā Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldei, viņi pārbauda vietu un visus apstākļus. Ar atrastu senlietu neko nevar darīt, kamēr Nacionālās kultūras mantojuma pārvalde to neapskata. Mantu atradējs var atstāt senlietu sev, ja tā nav saistīta ar arheoloģisku senvietu. Ja viņš ir paziņojis, tad viņi arhīvā ieliek ziņu, atradējs drīkst to tirgot, bet nedrīkst izvest ārpus Latvijas šo lietu bez viņu atļaujas. Personai ir dokuments no viņiem (apstiprinājums), ka viņš ir paziņojis par atrasto priekšmetu, akts ir par katru priekšmetu. Katram priekšmetam jābūt likumīgai izcelsmei, ka tu iegādājies no likumīgā īpašnieka. Likuma norma par paziņošanu ir pilnīgi visās valstīs, ka atradējs paziņo. Ir valstis, kur jāpaziņo nekavējoties, 24 stundu laikā, jo apakšā var būt senvieta, kuru jāpārbauda. Senlietas, bez atļaujas ne no vienas valsts nedrīkst vest laukā. 103 priekšmeti, kas tika atrasti pie /pers. A/ ir sastopami ne tikai Latvijas teritorijā, jo noteiktā gadsimtā, noteiktajām etniskajām grupām, ir lielas kultūras līdzības, bet ir pats fakts, ka šie priekšmeti atrasti Latvijas teritorija, pie /pers. A/ /adrese/. /pers. A/ bija pats deklarējis priekšmetus, kas pie viņa glabājās mājās, bet nebija deklarēti šie atrasties priekšmeti.

Šodien tiek runāts par to, ka pie /pers. A/ atradās senlietas nelikumīgā veidā, senlietas nav abstrakti priekšmeti, tās var būt noteiktā gadsimtā izgatavotas, atrastas vienīgi ar attiecīgo gadsimtu datējamā senvietā. Par rakumiem tiks runāts, lai pastāstītu, kāda ir šo priekšmetu sākotnēja izcelsme. 2013.gadā viņa strādāja Valsts kultūras aizsardzības inspekcijā, kas tagad ir Nacionālās kultūras mantojuma pārvalde, nosaukums mainījies pirms diviem gadiem, 2013.gadā viņa bija arheoloģijas un vēstures daļas vadītāja.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta pirkto daļu, 2020.gada 14.oktobra tiesas sēdē cietušās pārstāvei /pers. I/ tika uzrādīts /pers. A/ iesniegums Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai un Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atbildi (1.sēj. lietas 151.-153.lapa). Pēc dokumentu uzrādīšanas liecināja, ka šādas atbildes gatavoja juristi. Uzskata, ka iestāde atbildēja pēc būtības uz visiem /pers. A/ uzdotajiem jautājumiem. Komisijas dalībnieki ir nozares speciālisti, viņi izveidoja arheoloģijas senlietu novērtēšanas komisiju ar iestādes rīkojumu, kur pieaicināja nozares pārstāvjus arheologus, Latvijā nav tik daudz arheologu, kurus varētu brīvi aicināt, tāpēc nopietnas zinātniskas institūcijas deleģē savus pārstāvjus senlietu novērtēšanai.

Komisijas sēde notika 2018.gada 25.oktobrī plkst.10.00. Komisijā kopumā ir 7 pārstāvji, lai varētu nodrošināt kvorumu. Kad pārvaldē tiek saņemts iesniegums ar izņemtajiem priekšmetiem, kas ir aizlīmēti vai ar drošības uzlīmēm, pārvalde – klientu centrs apstiprina, ka tas ir saņemts, tiek aicināta komisija un policijas pārstāvji ļoti konkrēti uzdod jautājumus, ko viņi var pateikt par šiem priekšmetiem, galvenā būtība protams ir, vai tās ir arheoloģijas senlietas vai nav, kāds varētu būt datējums, kas raksturīgs, kur varētu būt atrasti šādi priekšmeti. Tad tiek vērti vaļā iepakojumi, kā tas arī ir piefiksēts protokolā un tad tiek vērtēti priekšmeti. Priekšmeti tiek salikti tipoloģiski, ja ir pieci gredzeni, tad tos saliek kopā un tad eksperti – iestādes pārstāvji, speciālisti sava jomā vērtē. Ja protokolā norādīti tika 6 paraksti, tad komisijā piedalījās seši pārstāvji. Arheoloģiskās senlietas arheologiem ir jāatpazīst, ir jāredz, viens redz gredzenu, pārējie pārbauda vai tas tiešām ir, viņi tos atpazīst, tāpēc viņi arī studējuši un strādā arheoloģijā, precizē tipu, viņiem ir literatūra - Roberta Spirģa grāmata, tā viņi vērtē. Protokolā šī grāmata netika atspoguļota, lai neveiktu zinātnisku disputu, uzskata, ka zinātnieki ir pietiekami kompetenti, lai noteiktu priekšmetus bez literatūras, jo protokolā ir norādītas daudz atsauces. Lai saprastu, kas tas par gredzenu ir nepieciešama kaut kāda minūte, ja vien nav sarežģītais raksts, bruņurupuču saktai ir nepieciešams lielāks laiks. Komisijas laikā fotografēšana netika veikta, fotografēšana tika veikta pēc tam, kad priekšmeti tika sašķiroti, speciālas kārtības fotografēšanai nav, to viņi dara, lai varētu vieglāk orientēties protokolā. Fotografēšanu veic viņu iestādes pārstāvis. Pēc fotografēšanas, bija jānosaka, kāda ir katra priekšmeta vērtība, tāpēc viņi vērsās Nacionālajā vēstures muzejā, jo Latvijā nav legāls senlietu tirgus viņi neceno priekšmetus, nepārdod un visi eksperti vienādi teica, ka šo priekšmetu vērtību noteikt var tikai akreditēta Valsts muzeja krājumu komisija, krājumu cenošana, tā laikam viņus sauca.

Šie cilvēki ir kompetenti vērtēt naudas izteiksmē, cik maksā Latvijas nacionālais krājums, vai atsevišķi tās elementi. Viņi piekrīt viņu vērtējumam, jo viņiem nav kompetences un pilnvaras to apstrīdēt.

Viņa ir komisijas vadītāja, šis bija 21 protokols, kopā ir 27 protokoli, ja ne vairāk. Lai apskatītu 109 priekšmetus laiks ir nepieciešams atkarīgi no priekšmetiem, ir priekšmeti, kas ir ikdienišķi, kas bieži atrasti, jo vienkāršāks priekšmets, jo ātrāk notiek apskate. Par sarežģītu priekšmets ir uzskatāms priekšmets ar sarežģītu ornamentu, retāk sastopams, retāk atrasts Latvijas teritorijā, kuros objektos Latvija tas varētu būt, vai ir vispār Latvijā sastopams. Daži pie /pers. A/ atrastie priekšmeti bija sarežģīti priekšmeti, pārsvarā visi bija ikdienišķi priekšmeti.

Uzskata, ka senlietām jābūt muzejos, jo tie ir unikāli priekšmeti, tā ir Latvijas vēsture, tas ir nacionālais mantojums, tos priekšmetus ir jāprot

restaurēt, ir jāprot saglabāt, piemērotos apstākļos ar tiem ir jāļauj iepazīties sabiedrībai, tiem jākalpo atbilstoši konvencijai kā zinātnisko pētījumu līdzeklim, nevis derīgajam izraktenim, ko par nelielu naudu pārdod un ātri iegūst peļņu. Pie /pers. A/ atrastie priekšmeti ir saistāmi ar mūsdienas Latvijas teritoriju. Policija izņēma priekšmetu pie /pers. A/ /adrese/, ja tie ir ievesti no citas valsts, tad par to jābūt dokumentam. Viņa neredzēja, ka par šiem atrastiem priekšmetiem lietā būtu kāds apliecinošs dokuments par priekšmeta iegādi. Tos priekšmetus, kas tika iegādāti, kas nav piederīgi Latvijas teritorijai, pārvaldes ieskātā, tie sākotnēji ir nelikumīgi iegūti un ievesti Latvijā, bez muitas un acīm redzot, pēc tiesas nolēmuma viņiem būs jālūdz diplomātisko starpniecību un uzrunāt otro pusi, ka Latvijā šie priekšmeti ir nonākuši.

Komisija pārbauda pēc principa, ka sadalās pēc tipoloģiskam grupām, apraksta, pasaka visiem, otrs pasaka slēdzienu par otro tipoloģisko grupu, senlietas pēc tipa savāc kopā, apskatās, viens zinātnieks labāk zina konkrēto grupu, dot datējumu un pārējie piekrīt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu, 2020.gada 14.oktobra tiesas sēdē, cietušās pārstāvei /pers. I/ tika uzrādīti lietiskie pierādījumi - arheoloģiskie priekšmeti no Nr.1.-18. Uzrādot pārstāvei priekšmetu Nr.1 (ornamentēta bronzas spirālaproce), cietušā pārstāve liecināja, ka norādītais no 9. līdz 11.gadsimts, precīzāku laika periodu noradīt nebija iespējams, jo tas ir vēlais dzelzs laikmets un arheoloģijā datējumi nav uz gadiem, jo tā ir ļoti liela veiksme, ja kādu priekšmetu var noteikt simts gadu amplitūdā. Ka šīs priekšmets ir tieši no šīs vietas pasaka speciālisti, kā arī ir daudz zinātniskās literatūras, sākot no 1974.gada izdotās Latvijas PSRS arheoloģijas, tad ir viens no jaunākajiem izdevumiem, Arņa Radiņa Latvijas vēstures un nacionālās vēstures muzeja direktors, kurš deleģēja /pers. S/ šajā komisijā ir monogrāfija par latgaļiem, kur skaidri uzrakstīts, ka spirālā aproce plaši lietota latgaļu apdzīvotajā teritorijā jau 8.-9.gadsimtā. Agrākajā ieskaitot 10.gadsimtu lente, galvenokārt trīsstūra veida. Un ir virkne nopublicētu attēlu, lai varētu ticēt zinātniskajai literatūrai, kur ir minēti kapu lauki, vēlā dzelzs laikmeta latgaļu kapu lauki. Literatūrā publicēta arī karte. Latgales teritorija, kas datēta ar 9.-11.gadsimtu neatbilst tai teritorijai, kas mūsdienās, tāpēc arī speciālisti ir noteikuši, ka minētā laikā 9.-11.gadsimta arheoloģiskajos pieminekļos, kas tādi mūsdienās senatnē latgaļu apdzīvotajās teritorijās. Tā ir senajiem latgaļiem raksturīga rota. Šī rota varbūt raksturīga arī citām teritorijām, bet viņa labāk pārzina Latvijas arheoloģisko materiālu. Spirālā aproces vecums tika noteikts aplūkojot ar acīm.

Par priekšmetu Nr.2 (ornamentēta bronzas manšetveida aproce) liecināja, ka katra lieta arheoloģijā tiek noteikta pēc analoģijām noteiktajam senvēstures periodam, kā arī noteikta materiāla kultūra. Šeit datējums arī noteikts vizuāli aplūkojot priekšmetu, tas ir ornaments un tipiska rota. Internētā arī ir pieejams Latvijas apdraudēto senlietu katalogs, ko izmanto gan robežsardze, gan muita, gan citas valstis. Latgales teritorija neatbilst mūsdienas Latgales teritorijai, jo arī tāpēc viņi raksta Latvijas centrālajā un austrumdaļā, senatnē tas bija teritorijas, kur apdzīvojušas šajā vidējā vēlajā dzelzs laikmetā senie latgaļi. Šī rota nevar būt raksturīga citai teritorijai, jo tas ir diezgan specifisks lokāls variants, jo tās pamatā ir atrastas šeit. Lai pamatotu rotas piederību Latgalei ir jāiepazīstas ar Arņa Radiņa monogrāfiju par seno latgaļu materiālu un kultūru un apbedīšanas tradīciju vidēji vēlajā dzelzs laikmetā, tur ir zinātniskais pamatojums, kas ļauj šādu tipu rotas pieskaitīt. Ja rotu uzrādītu kā vikingu laiku ornamentu, tad melnajā tirgu cena noteikti būtu lielākā.

Par priekšmetu Nr.3 (ornamentēts bronzas spirālgredzens no plakanas lentas) liecināja, ka šī gredzena datējums 12.-13.gadsimts noteikts aplūkojot ar acīm. Šis gredzens ir raksturīgs citām teritorijām, jo tas periods, kad kultūras līdzības ir vairāk sastopamas, visi kontakti ir plašāki un senākie. Iespējams, ka ir raksturīgs arī citām teritorijām ārpus mūsdienu Latvijas teritorijai.

Par priekšmetu Nr.4 (bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples) liecināja, ka spirālveida gredzena datējums 10.-12.gadsimts noteikts vizuāli aplūkojot. Šī rota var būt raksturīgas arī citām teritorijām ārpus mūsdienu Latvijas teritorijai. Mūsdienās cilvēks šādas rotas kopiju var uztaisīt, kuram ir kaut kādas prasmes šajā jomā. Ja /pers. A/ varētu parādīt, ka šādu rotu var uztaisīt, viņa tad uzaicinātu ekspertus, lai apskatās un papēta vai var atšķirt. Ir tāda nodalījuma pakāpe, ko parasti arheologs skatās. Nodalījuma pakāpes var skatīties zem mikroskopa, komisijai līdzi ir palielināmie stikli un lupas, lai varētu apskatīties šo priekšmetus. Piebilda, ka spirālveida apaļie gredzeni, kā redzams no protokola, ir ar Nr.4., 5., 71., 95, tie ir pilnīgi analoģiski.

Par priekšmetu Nr.5 (bronzas spirālgredzens no griezumā apaļas stieples ar 5 vijām) liecināja, ka datējums tika noteikts aplūkojot vizuāli. Šī rota var būt raksturīgas arī citām teritorijām ārpus mūsdienu Latvijas teritorijai.

Par priekšmetu Nr.6 (bronzas zvārguļi, dažādu izmēru un formu 5 gab.) liecināja, ka šī rotaslieta iespējams ir no vairākām rotaslietām. No ekspertu teiktā atceras, ka viņi skatījās zvārguļu šķēlumi galā vai ir taisnas, vai trīsstūra veidā, tāpēc iespējams, ka no dažādām rotaslietām. Datējums noteikts vizuāli aplūkojot. Aplūkojot zvārgules klātienē var redzēt, ka tiem atveres ir dažāda lieluma, bet tas ir vēlajā dzelzs laikmetā. Nevar atbildēt, vai atveres lielums var liecināt par citu gadsimtu datējumu, jo nav zvārguļu speciālists, paļaujas ekspertu slēdzienam. Iespējams, ka var. Tie pieci zvārguļi var būt raksturīgi savai teritorijai. Pieļauj, ka uz zvārguļiem ir dažādi ornamenti. Viņu uzdevums nebija noteikt izgatavošanas veidu, uzdevums bija noteikt, vai tā ir arheoloģiskā senlieta, vai tā var būt raksturīga Latvijas teritorijai un datējums. Uz virsmas bija kaut kas līdzīgs patinējumam.

Par priekšmetu Nr.7 (bronzas bruņurupuču sakta) liecināja, ka šādu tipu varēja nodatēt uz 11.gadsimtu. Šī bronzas bruņurupuču sakta varēja būt raksturīga arī citam teritorijām, bet Latvijā ir pētījums 2008.gadsimtā zinātņu doktora, tā arī bija disertācija Roberta Spirģa grāmata "Bruņrupuču saktas ar krūšu važiņrotām un lībiešu kultūras attīstība Daugavas lejtecē 10.-13.gadsimtā". Un pēc viņa klasifikācijas šī ir pirmā tipa. Šādu bruņurupuču sāktu varēja atrast Igaunijā vai Zviedrijā.

Par priekšmetu Nr.8 (bronzas piekariņš – atslēga) liecināja, ka tā ir rotaslieta, viņa nav redzama rotas komplekta, bet lībiešiem bija priekšā divas bruņurupuču sāktas lielas, važiņrodzis un tad sakarināti visādi dzīvnieku zobu piekariņi, atslēgtas ir atrastas neskaitāmos pieminekļos, kas ir lībiešu teritorija, tas viss ir publicētais materiāls, tādas bija rotas, vienkāršākas, greznākas atkarība senatne no sociāla statusā. Iespējams, ka to varēja izmantot kā atslēgu. Datējums 11.-12.gadsimts noteikts vizuāli. Iespējams, ka šī atslēga var būt raksturīga citām teritorijām, bet Latvijā atrasts vairākos arheoloģiskos pieminekļos. Noradīja, ka tieši analoģisks būs 81.priekšmets.

Par priekšmetu Nr.9 (bronzas krustadata) liecināja, ka šī ir rotaslieta apģērbu saspraušanai. Datējums 11.-12.gadsimts noteikts vizuāli. Iespējams, ka šī bronzas krustadata var būt raksturīga citām teritorijām, Lietuvā kaut kur arī zemgaļi dzīvoja.

Par priekšmetu Nr.10 (bronzas zoomorfs piekariņš) liecināja, ka datējums 11.-12.gadsimts noteikts vizuāli. Nezina, vai šis priekšmets varētu būt atrasts citās teritorijās, iespējams. Nezina, vai Krievijā šādi piekariņi tika izgatavoti, kaut kas līdzīgs, nianses. Lībiešiem ļoti raksturīga un izplatīta bija zirdziņu veida piekariņi, zirgam lībiešu ticējumos bija liela nozīme, jo zirgs bija nākotnes paredzis un likteņu lēmējs, saistīts ar sauli, kas nodrošināja labklājību. Ir raksturīgs Latvijas teritorijai.

Par priekšmetu Nr.11 (bronzas pakavsaktu zoslas 3 gab.) liecināja, ka datējums 9.-12.gadsimts noteikts vizuāli. Šī pakavsaktu zoslas nav no viena tipa saktām, neviens eksperts nevar pateikt. Var piederēt arī citu valstu, citu teritoriju saktām. Ja priekšmeti nebūtu atrasti Latvijā, tad būtu rakstīts, ka nav raksturīgs Latvijas teritorijas arheoloģiskam materiālam.

Par priekšmetu Nr.12 (bronzas pakavsaktas zoslas fragments) liecināja, ka nevar pateikt vai šīs saktas fragments piederīgs viena tipa saktām vai dažādam.

Par priekšmetu Nr.13 (bronzas riņķsaktas zosla) liecināja, ka nezina, vai vēlāka laika posmā šī zosla tika izmantota, datējums 15.-17.gadsimts ir tas gadsimts, kas riņķu apmērs samazināt. Nevar atbildēt, vai šīs zoslas piederīgas viena tipa saktām, vai dažādām. Iespējams, ka šī zosla var būt piederīga citām teritorijām.

Par priekšmetu Nr.14 (bronzas stienīšu važiņas fragmenti 3.gab.) liecināja, ka nezina, vai šī ir viena rotaslieta, vai no dažādam. Datējums tika

noteikts vizuāli. Nezina, vai šī rotaslieta varēja būt izplatīta arī cita teritorija ārpus Latvijas, bet Latvijā ļoti daudz atrasts važiņas rotas atrastas 11.-12.gadsimta apbedījumos.

Par priekšmetu Nr.15 (bronzas riņķasakta ar izliektu loku un spirālveida ornamentu) liecināja, ka datējums 12.gadsima beigās – 13.gadsimts noteikts vizuāli, bet arī Vītolda Muižnieka grāmatā par apbedīšanas tradīcijām viņš sīkāk iedziļinājās un analizēja dažādus ornamentus un tam līdzīgu, pēc tipoloģijas šīs ir atbilstošs senlietu tips. Nezina vai šī sakta varētu būt raksturīga arī citām teritorijām, bet Latvijā ir atrastas ļoti daudzās apdzīvotajās teritorijās, tas arī ļoti daudz kur publicēts.

Par priekšmetu Nr.16 (bronzas spradze ar siksnas gala apkaluma paliekām) liecināja, ka datējums 10.-12.gadsimts noteikts vizuāli. Iespējams, ka šī spradze var būt arī raksturīga citām teritorijām.

Par priekšmetu Nr.17 (bronzas briļļveida važturis no griezumā apaļas stieples) liecināja, ka važturis ir tas, kur piekarināja važiņas no ķēdes, tur kur nāk važiņas un veido lielas rotas. Tas ir viens elements lielā greznā važiņa rotā. Iespējams, ka šo važturi varēja izmantot citām nolūkam, kā tikai veidojot rotas. Kādam citam nolūkam pateikt nevar. Datējums 9.-13.gadsims vēlais dzelzs laikmets.

Par priekšmetu Nr.18 (bronzas riņķadatas galvas daļas fragments, ornaments) liecināja, ka tā ir rota apģērba saspraušanai, nolūzts fragments. Datējums 10.-12.gadsimts noteikts pēc analoģijām vizuāli. Priekšmeti ir Latvijā, viņas ieskatā, ka priekšmeti piederīgi Latvijas teritorijai. Iespējams, ka vēl kaut kur Latvija šīs priekšmets ir atrasts. Pēc analoģijas nosakot datējumu priekšmetam, blakus nebija analoģisks priekšmets. Analoģija ir viņu zināšanas, publikācijas. Šīs bronzas riņķadatas galvas daļas fragments varētu būt piederīgs arī citai teritorijai, senatne zemgaļu apdzīvotajā teritorijā, tas ir tas, kas ir viss raksturīgākais (1.sēj. lietas 166.-177.lapa).

2020.gada 28.oktobra tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu, cietušās pārstāvei /pers. I/ tika uzrādīti lietiskie pierādījumi - arheoloģiskie priekšmeti no Nr.19.-23. Uzrādot pārstāvei priekšmetu Nr.19 (bronzas riņķsakta ar sadoto roku motīvu), cietušā pārstāve liecināja, ka bronzas riņķsakta ar sadoto roku motīvs ir redzams starp abām bedrītēm. Šīs atradums ir raksturīgs Latvijas teritorijā un ļoti bieži sastopams. Tas ir periods, kad materiāla kultūra paliek ļoti līdzīga dažādam etniskām grupām, izlīdzinājās etniskās atšķirības, sākot apmēram no 13.gadsimtā un tālāk uz priekšu ir materiālo kultūru līdzības valstīs. Visas valstīs tiek domāts par visu Eiropu. Tieši šī sakta datēta ar 16.-17.gadsimtu, jo tur ir dažādas nianses, kurus arī speciālisti vērtēja un skatījās, precīzi par niansēm nepateiks, jāskatās literatūrā un zinātniskos rakstus nu ka piemērs izmērs, loka izmērs, dekorējums, izgatavošanas tehnika. Arheoloģijā, lai salīdzinātu senlietas nav dokumenta, tā ir zinātniska literatūra, nav tāda dokumenta nekur pasaulē. Ir literatūra, kur var ieskatīties, ir datējumu tabulas. Komisijas sēde šī literatūra arī bija līdzi. Protokolā tas netika piefiksēts, jo viņu uzdevums bija noteikts vai priekšmets ir arheoloģiska senlieta, kāds datējums un kur tā varētu būt atrasta. Protokolā ir konkrētas atbildes uz policijas jautājumiem. Komisijas uzdevuma nebija norādīt izmantotu literatūru, tas arī neietilpa jautājumos, komisijas protokols atbild uz visiem jautājumiem.

Par priekšmetu Nr.20 (trīsdaļīgs bronzas siksnu sadalītājs ar diviem siksnu galu apkalumiem) liecināja, ka šādi siksnas sadalītāji daudz kur atrasti, bez diezgan daudz kuršu uguns kapos. Saprata, ka sadalītājs bojāts amatieriski restaurējot, jo tur bija zaļā krāsa, kas liecina par to ka amatieriski restaurēja. Pateikt kurā laika periodā tika mēģināts restaurēt nevar. Bojāts bija pēc krāsas un struktūras. Iespējams, ka šīs priekšmets varētu būt raksturīgs arī citam valstīm ārpus Latvijas teritorijas. Spriežot pēc ornamenta formas, pēc visa fona, tas priekšmets ir Latvijas valstij piederošs priekšmets. Ja priekšmets būtu ievests kaut kur no Skandināvijas, bet dokumentiem, bet atrastos Latvijas teritorijā, tad kamēr atrodas Latvijas teritorijā uzskatāms, ka pieder Latvijas teritorijai, ja ir lielas šaubas, tad var vērsties starptautiski, lai viņi uzturētu, ka tā ir viņu valstij piederošs priekšmets. Bet kārta ziņā priekšmets nevar būt privātpersonas privātīpašumā.

Par priekšmetu Nr.21 (miniatūras formas dzelzs platasmens cirvis) liecināja, ka cirvis piederīgs Latvijas teritorijai var saprast pēc tipoloģijas, tas ir ļoti raksturīgs kuršiem, ļoti daudz tika atrasti Talsu Vilkmuižas ezerā un pēc zinātnieku pētījumiem, pēc mūsu Latvijas arheologu pētījumiem, tipoloģiski, tas ir raksturīgs kursu apbedījumiem 12.-13.gadsimtā. Ornamentus neskatījās nosakot gadsimtu.

Par priekšmetu Nr.22 (dzelzs uzmavas šķēpa gals, uzmava nolauzta) liecināja, ka pēc zinātniskas publikācijas, varēja saprast, ka šīs šķēpa gals ir raksturīgas Latvijas teritorijai. Pieļauj, ka šādus šķēpa galus izmantoja arī citās teritorijās, ne tikai Latvijas teritorijās, bet viņa nav ieroču pētnieks.

Par priekšmetu Nr.23 (bronzas skaitīšanas žetons) liecināja, ka bronzas skaitīšanas žetons nebija gluži monēta, tam bija cita funkcija. Nianses nevar izskaidrot, kam bija domāts žetons (4.sēj. lietas 188.-190.lapa).

No cietušās pārstāvja /pers. Z/ 2020.gada 28.oktobra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņš strādā /nosaukums/ /amats/. Viņam nav padziļinātas zināšanas vēsturē un kultūras priekšmetos. Valstij piederošas senlietas ir zemē, zemūdens atrastas senlietas, kuras ir vēcākas par 17.gadsimtu. Ja tās tiek atrastas kā arheoloģisks priekšmets, vai nu organizētā arheoloģijas ekspedīcijā, vai konkrētā objektā, kur ir tiesiska rīcība nodarboties ar arheoloģiju, tad tā jau ir legāla, bet ja ir nejauši atrasta kaut kāda veidā (jebkura personas var atrast), tad piecu dienu laikā šīs priekšmets ir jāreģistrē Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē, lai identificētu vai viņš atbilsts, vai neatbilst šim kritērijam, ir vecāks par 17.gadsimtu, vai nē. Ja priekšmets būs ievests pirms 10, 15 gadiem bez jebkādiem pavaddokumentiem, bez atļaujām, tad arī skaitās piederīgs Latvijas valstij, jo viņš atrodas Latvijas teritorijā. Tas nozīme, ka persona, kura saņēma šo priekšmetu, jaunatklājis pie jebkuriem apstākļiem (draugs iedeva, radinieks atveda uzdāvināja, netīšam atrada laukā, upē, šķūnītī), jebkurš cilvēks saprotot, ka šis priekšmets nav ikdienas priekšmets, ievērojot esošo likumdošanu, viņš dodas vai uz tuvāko muzeju, vai griežas tieši Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē ar iesniegumu par šāda priekšmeta atrašanu. Komisijas uzdevums ir identificēt pašu vienkāršāko uzdevumu vai tas ir vispār arheoloģijas priekšmets, kuru var identificēt un attiecināt kā vecāku par 17.gadsimtu, lai noteiktu un sniegtu atzinumu, piemēram Valsts policijai, Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvaldei, jebkurai personai, kura griežas Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē ar lūgumu identificēt priekšmetu. Šinī gadījumā notika cita procedūra, Valsts policija izņēma priekšmetus un nodeva Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē identificēt, vai tie ir arheoloģiskie priekšmeti un tie ir definējami kā vecāki par 17.gadsimtu, vai nē. Tāpēc arī šī šķirošana komisijas ietvaros notiek, pēc konkrētas metodikas. Pēdējās komisijās piedalās arī viņš, lai praktizētu un saprastu šīs specifiskās zināšanās, kuras ir zinātniekiem, bet viņa uzdevums ir, ievērojot amata aprakstu, identificēt nelikumīgu apriti un nelegāli iegūtu līdzekļu legalizācija novēršanu ar kultūras priekšmetu. Un apstāklis, ka šis priekšmets ir atrasts un izņemts Latvijā, jau apliecina to, ka tā ir Latvijai piederoša senlieta. Viņš uzskata, ka pastiprinoši apstākļi ir tie, ka /pers. A/ interesējoties par vēsturi, identificējot sevi kā vēsturnieku, sava jomā nodarbojās profesionāli, tāpēc nevar viņu nosaukt par amatieri, viņam ir jāzina un viņš to noteikti zina, ka viņš neievēroja šo noteikumu, negriezās pārvaldē, ka arī negriezās ne pie viena viņiem zināmā akreditētā muzeja ar lūgumu identificēt šos priekšmetus, tāpēc šobrīd viņi atrodas tiesas zālē. To nosaka Valetas 1992.gada konvencija par arheoloģisko mantojuma aizsardzību, kur diezgan precīzi noteikts trešajā punkta, ka izvirzot obligātu prasību nejaušam arheoloģiskām mantu elementu atradējām, ziņot kompetentām institūcijām, lai tās varētu veikt atklājuma ekspertīzi. Latvijas valsts ir ratificējusi konvenciju un tad arī tika izstrādāta visa normatīvā bāze.

2013.gada 30.martā bija tā saucamā nulles deklarācijas robežlīnija, kuras laikā visiem kolekcionāriem, kultūras priekšmetu un arheoloģiskās priekšmetu kolekcionāriem, vajadzēja deklarēt savas kolekcijas. Arī iepazīstoties ar lietas materiāliem viņš ievēroja, ka /pers. A/ tā bija rīkojies un savu kolekciju deklarējis, bet tā nav viena un tā pati kolekcija. Šodien neskata to kolekciju, kas tika identificēta 2013.gada 30.martā, tie ir pilnīgi jauni uzradušies priekšmeti, kas ir piekritīgi Latvijas valstij. Tāda ir daudzu valstu prakse, kas valsts saka, ka viņai neinteresē, kas bija pirms tam, bet no šī mirkļa interesēs katrs priekšmets, kas būs uz priekšu. Tā arī tiek veidota tiesiskā bāze, lai viņi, kā Nacionāla kultūras mantojuma pārvalde uzraudzītu, veiktu novērošanu, pārraudzību, kas notiek šinī nozarē un jomā. Visi šie priekšmeti noteiktajā termiņā netika deklarēti un tie priekšmeti, kas ir piederoši Latvijas valstij, kas ir jāizņem no civiltiesiskās apgrozības jebkādā veidā, vai to izdara pārvalde, policija vai jebkurš cits godprātīgs pilsonis, kas atrada

priekšmetu, piemēram arot lauku saimniecības darbības rezultātā, vai kādu citu darbību rezultātā, mūrējot māju, viņi atnes un nodod, līdz ar to viņu rīcība ir tiesiska. Komisijas uzdevums ir identificēt, sagrupēt un izšķirot, vai tas priekšmets ir attiecināms uz šo periodu Latvijas teritorijā vai nav attiecināms. Ja būtu tik ļoti viennozīmīgi, vai tendenciozi komisija rīkotos tikai vēloties kaut kādā veidā pieņemt lēmumu sev par labu, tad arī šādiem priekšmetiem, kuri noteikti, ka viņi nav identificējami noteiktā periodā Latvijas teritorijā, ja jau var svērt svara kausu un priekšmeta daudzumu attiecināt pret citam valstīm, tātad arī kādu nelielu daudzumu vienmēr var attiecināt uz Latvijas valsti, jo kultūras un tirdzniecības mijiedarbībai viduslaikos tomēr nebija strikti norobežota un lasot periodiku, viņam arī bija pārsteigums, ka Skrundas pusē arot lauku, atrada arābu monētas, kuras nav raksturīgas Latvijas teritorijai. Arī pa Ventu ejot tirdzniecības ceļiem, nodarbojoties ar dažādām iekarojuma interesēm, vikingi pietiekoši augsti veidojuši nometnes līdz Kuldīgai un augstāk un nevar tā viennozīmīgi pateikt vai tie būtu attiecināmi vai nē, bet pēc esošās metodikas, tas, kas tiešām tiek bāzēts uz arheoloģiskiem atradumiem, lai viņš varētu pieskarties kompetencei, viņš personīgi brauca uz Pilskalnu, piedalījās arheoloģiskos izrakumos, lai saprastu, kā vispār mēra, kā nosaka kultūras slāņus, viņam arī izdevās atrast, kvalificētu arheologu klātbūtnē uzraudzībā, priekšmetu. Var atbildēt, tas kas tiek prasīts Latvijas Republikā normatīvajos aktos, ievērot šīs normas, katram kolekcionāram un cilvēkam ir skaidrs, ka kad ņem metāldetektoru un iet kādā reģistrētā vai nereģistrētā vietā ir jāuzņemas šī atbildība.

Krievijai raksturīgi priekšmeti tiek nodalīti ar atzīmi, ka tie nav identificējami un raksturīgi Latvijas teritorijai. Šādus priekšmetus personai nav tiesības glābāt Latvijas teritorijā. Ir jāsaliek vairāki kritēriji, viena lieta ir priekšmets, kurš ir identificējams ar Latvijas teritoriju, bet otrs priekšmets ir identificējams ar vecuma limitu, ja viņš identificēts kā vecāks par 17.gadsimtu, tad neatkarīgi no tā vai viņš ir no Āfrikas, Aļaskas, Zviedrijas, Krievijas vai no Somijas, viņš atrodoties Latvijas teritorija, vispirms piekritīgs Latvijas valstij, pēc tam Latvijas valsts griezīsies diplomātiskā kārtā pie citas valsts ar lūgumu, veikt tieši šādu identifikāciju ar savām metodēm, nosakot no kura kapu lauka, tās varēja nākt viņu valstī, ar padziļinātu izpēti notiks tā pati procedūra, kas notika pie mums, lai saņemtu atpakaļ priekšmetu. Ir vienošanās par priekšmetu atgriešanas kārtību. Kā piemēru norādīja, ka no Norvēģijas saņēma lūgumu, izskata jautājumu par priekšmetu saņemšanu atpakaļ, kura ir izvesta no Latvijas, bet tā nav raksturīga Latvijai. Tiesu prakse nav tik bagātīga un nav apkopota judikatūra šinī joma, lai varētu salīdzināt iepriekšējos gadījumos.

/pers. A/ pārkāpa jau iepriekš minēto konvenciju, ka arī MK noteikumus Nr.846 "Par kultūras pieminekļu valstij piederošu senlietu, mākslas un antikvāru priekšmetu izvešanu un ievešanu Latvijā". Jāpiemin, ka, ja kolekcionārs savā īpašuma glabā kolekciju, iegūst, iegādājas, viņam ir jākomunicē ar Nacionālo kultūras un mantojuma pārvaldi un jāgriežas ar lūgumu izsniegt ievešanas vai izvešanas atļauju. Šinī gadījumā vienīgā reize, kad /pers. A/ komunicēja ar pārvaldi notika 2013.gadā. Krimināllikuma 229.pantā ir noteikts, ka jebkuri priekšmeti, arheoloģiski priekšmeti ir piekritīgi Latvijas valstij. Visu apriti regulē likums "Par kultūras pieminekļu aizsardzību". Apsūdzētajais varēja iegādāties priekšmetu un uzreiz griezties pārvaldē, lai novērtētu, vai šīs priekšmets ir identificējams atbilstoši klasifikācijai vai nē. Ja šie priekšmeti ir piederīgi valstij un atrodas kādas personas rīcībā, vienalga fiziskas, vai juridiskas un tiek publicētas, tās nozīmē, ka viņi atrodas nelikumīgā apritē. Viņi veic ikdienas monitoringu internēta vidē (4.sēj. lietas 190.lapa).

2021.gada 24.maijā cietušās pārstāvis /pers. Z/ papildus liecināja, ka pirms sagatavot savu atbildi ir iepazinies ar /pers. T/ sniegto 2021.gada 27.aprīļa atbildi aizstāvei. Viņam nešķiet, ka /pers. T/ sniegtā atbilde ir pretrunā ar 2021.gada 12.maijā sniegto paskaidrojumu, ko ir parakstījusi /pers. I/. Pirms sniegt atbildi viņš nav iepazinies un nav izvērtējis publiski pieejamo publikāciju, ko ir sniedzis kultūras ministrs 2021.gada 30.martā. Ja priekšmeti ir piekritīgi Latvijas valstij, tad tie nevar atrasties privātpersonas īpašumā, apgrozībā, lietošanā un apritē, un tikko ir saņemta informācija jebkādā veida kontrolējošām institūcijām, tie atbilstoši iestādes kompetencei tiek izņemti. Tieši nevar norādīt, kur norādīta frāze "tiek izņemti". Šis arheoloģijas senlietu novērtēšanas komisijas protokols uzskatams par iekšējo aprites dokumentu, kas ir saistošs tikai pašai pārvaldei (4.sēj. lietas 238.-239.lapa).

2021.gada 23.septembrī cietušās pārstāvis /pers. Z/ papildus liecināja, ka protokols ir pielikums pie pavadvēstules, bet pavadvēstule ir atbilde uz policijas pieprasījumu, kurā ir paskaidrots gan teksts, gan pielikumā pats komisijas process. Tāda procedūra, kā ir tiesā, par personas brīdināšanu par kriminālatbildību komisijas laikā netika ievērota.

Valsts policijai atzinums, kā tas tika prasīts policijas pieprasījumā, netika sniegts, jo atbilstoši pārvaldes praksei, kā tas bija darīts gadiem, policiju apmierināja izziņas forma, un policija nekad nav izteikusi pretenzijas kādā veida tika sniegta šī atbilde. Pārvades darbinieki nav eksperti, un tas ir speciālais statuss, pārvaldes darbinieki ir speciālisti, kur amata aprakstā ir norādīts ar kādu profesijas kodu viņš ir pieņemts darbā, ko nosaka viņa darba līgums, amata aprakstā norādīti darba pienākumi, un savas kompetences ietvaros viņš var veikt konsultāciju vai piedalīties komisijas darbā. Bet, ļoti specifiskās lietās, tiek pieaicināti eksperti, kuri ir pieņemti darbā valsts muzejos, vai citās iestādēs, kur ir šādas štata vietas. Muzeju eksperti var veikt ekspertīzi, to viņi dara patstāvīgi, kāda veidā viņi kvalificējušies par ekspertiem, kā pašnodarbinātās personas, vai atbilstoši savā pamatdarba vietā pieņemti darbā kā eksperti, nevar atbildēt. Vēstures jomas eksperti var būt par dažādiem laikiem. Pēc analoģijas par restaurācijas veiktiem darbiem, pārvaldē vienmēr tiek pieaicināti kādi no restaurācijas darbu ekspertiem, kuri praktizē savā ikdienas darbā (5.sēj. lietas 7.-8.lapa).

No cietušās pārstāvja /pers. T/ 2021.gada 24.maija tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka ar komisijas sēdes 2018.gada 25.oktobra protokolu ir iepazinies, bet nav piedalījies sēdes komisijā. Nepieciešamības gadījumā var sniegt skaidrojumu par katru priekšmetu, kas norādīti protokolā.

Cik ilgā laikā var šo priekšmetu izanalizēt, atvērot no iepakojuma, aplūkojot un sniegt analīzi ir atkarīgs no priekšmetu veida, daudzuma, izplatības, ja ir priekšmeti, kas ir minēti arheoloģijas literatūrā un ir pazīstami arheologu aprindās pazīstami priekšmeti, nav pamata apšaubīt protokolā norādīto laiku. Fotofiksācijas notiek pēc komisijas sēdes, jo ja tas notiks priekšmetu izvērtēšanas laikā, tad protams, aizņems daudz vairāk laika, noteikt paša priekšmeta datējumu un aptuveno izplatības areālu. Tāpēc komisijā piedalījās Latvijā atzīti un vieni no zināmākajiem speciālistiem, vairāki ar doktora grādiem, viens vairāk pārzina zemgaļu teritorijā esošus priekšmetus, latgaļu teritorijās, kuršu teritorijās, bet kopumā šiem speciālistiem apskatot šos priekšmetus ir bijis iespējams norādītajā laikā noteikt iespējamo izcelsmi un izplatības areālus. Uztur savu 2021.gada 27.aprīļa atbildi. Mūsu Latvijas teritoriju senatnē apdzīvojušas dažādas etniskas grupas, katrai bija raksturīgi savi rotu veidi un arī iedzīves priekšmeti, ieroči var atšķirties, tas ir tas pamats par kuru viņi var pateikt kādai teritorijai, pateikt izplatības areālu, tas ir tas ko speciālistam jāmāk izdarīt. Vārds raksturīgi nenozīmē 100%, jo 100% nevar pateikt (4.sēj. lietas 238.-239.lapa).

2021.gada 23.septembrī cietušās pārstāvis /pers. T/ papildus liecināja, ka speciālistiem, kas piedalījās komisijā un kuri ir norādīti protokolā, nav tādu ekspertu sertifikātu, kurus būtu izdevusi tiesu ekspertīzu padome, visi šie speciālisti ir Latvijā, katrs savā jomā zinošākie speciālisti. Pārvaldes darbinieki nenosaka priekšmetu vērtību naudas izteiksmē, priekšmeta vērtību naudas izteiksmē nosaka Latvijas nacionālā vēstures muzeja speciālo krājumu komisija, kura vadās no priekšmeta apdrošināšanas. Priekšmetu materiāla analīzes ekspertīze netika veikta (5.sēj. lietas 7.-8.lapa).

No liecinieka /pers. AB/ 2021.gada 14.oktobra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka ar apsūdzēto /pers. A/ nav radniecīgu attiecību, nav naidīgu attiecību, kas būtu par pamatu viņu aprunāt. 2019.gada sakumā strādāja /nosaukums/ /amats/. Ir parakstījis atbildi Nacionālai kultūras mantojuma pārvaldei attiecībā par senlietu novērtējumu, konkrēti neko pateikt nevar, jo dienā nākas parakstīt 100 vēstules.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu tiesas sēdē 2021.gada 14.oktobrī lieciniekam /pers. AB/ tika uzrādīts Latvijas Nacionālā vēstures muzeja sniegto atbildi 2.sēj. lietas 59.-68.lapa un liecināja, ka šo vēstuli ir parakstījis, bet pats to nesagatavoja. Parakstīja dokumentu par to, ka nosūta sarakstu par priekšmetu vērtēšanu. Pieņem, ka atbilde sniegta pamatojoties uz Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vēstuli. Muzejam ir nolikums, saskaņā ar nolikumu muzejam ir vairākas komisijas, viena no tām ir krājumu komisija. Pamatojoties uz krājumu komisijas nolikumu, komisija veic priekšmetu, ieskaitot arheoloģisko senlietu, vērtēšanu un cenas noteikšanu. Ar nolikumu iepazīties ir iespējams. Komisija vērtē

mantas, ir dažādi principi, pēc kuriem nosaka vērtību. Tā var būt balstīta uz konkrētu priekšmetu izsoļu cenām, uz apdrošināšanas cenām, ja muzejā tādas ir, tad attiecībā uz arheoloģiskām senlietām, tas viss bāzēsies uz apdrošināšanas cenām, kas veidotas izvedot šādus priekšmetus uz ārzemēm (izstādēm), kur apdrošinātājs ir noteicis, ka šī cena ir pareiza un ārzemēs partneris pateicis, ka šī cena ir atbilstoša, kas pienākas šim priekšmetam. Viņiem ir prakse, viņi ļoti bieži šādas mantas izved no valsts uz izstādēm, ir procesi kā noteikt vērtību. Ir izveduši visas priekšmetu kategorijas (5.sēj. lietas 27.-28.lapa).

No liecinieces /pers. AC/ 2021.gada 1.decembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka ar apsūdzēto nav radniecīgu attiecību, nav naidīgu attiecību, kas būtu par pamatu viņu aprunāt.

Liecināja, ka muzejā darbojas krājumu komisija, 12 cilvēku sastāvā, kas ir tiesīga risināt viss ar krājumu saistītos jautājumus, tai skaita finansiālo novērtēšanu, ko viņiem prasa likums kopš 2010.gada, jebkurš priekšmets, kas ienāk muzejā ir finansiāli jānovērtē.

Runājot par šodien skatāmo lietu, komisija veica arī šo finansiālo novērtējumu. Krājumu komisijas sastāvā, ir 12 cilvēki, viņa ir /amats/ un komisijā darbojās cilvēki ar pieredzi darbā, darbojās galvenie glabātāji un restaurācijas departamenta vadītājs. Ir pārstāvēts ļoti plašs, zinošs speciālistu loks. Novērtējumu senlietām komisijai ir tiesības veikt, pamatojoties uz likumu "Par grāmatvedības uzskaiti" un attiecībā uz vērtēšanu ir arī nolikums, par krājumu komisiju, ko apstiprina direktors. Senlietas vērtē pamatojoties uz apdrošināšanas vērtību, senlietām nav tirgus cenas. Vērtē pamatojoties uz apdrošināšanas vērtējumu, viņi to dara kopš pirmās starptautiskās izstādes, 1994.gads. Šo vērtību atzīst gan apdrošināšanas firmas Latvijā, gan Starptautiskās apdrošinātāju firmas un atzīst arī muzeji ārpus valsts. Vērtēšana notiek arī salīdzināšanā ar arheoloģisko materiālu Latvijā, ar līdzvērtīgu senlietu krājumu muzejā. Vērtē senumu, unikalitāti, zinātnisko vērtību, saglabātību, retuma pakāpi. Konkrēti šajā lietā senlietas salīdzināja ar muzeja krājumā esošajām senlietām, ko ir iepriekš vērtējuši apdrošināšanas vajadzībām, deponējot citiem ārvalsts muzejiem. Ar apdrošināšanas vērtējumu iepazīties nevar, nav publiski pieejama informācija. Viņi balstās uz noteikumiem "Par Nacionālo muzeja krājumu", viņi ir tiesīgi vērtēt priekšmetus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu, 2021.gada 1.decembra tiesas sēdē lieciniecei /pers. AC/ tika uzrādīta Latvijas Nacionālā vēstures muzeja sniegtā atbilde 2.sēj. lietas 59.-60.lapa un viņa liecināja, ka objektam Nr.1 cena tika noteikta – apskatot priekšmetu, to apskata 12 cilvēki, dažādu nozaru speciālisti, šinī gadījumā tā ir bronzas spirāla aproce, tas ir priekšmets, kas neapšaubāmi ir vai nu kapa piedeva, kapa inventāra piedeva, vai depozīts. 800 gadus vecu spirāla aproci tāpat ejot garām neviens nepazaudēs, tātad viņa nāk vai nu no kapa lauka, no konkrēta apbedījuma, kur viņa bija ar citām piedevām, vai tas ir bijis depozīts. Visiem šiem priekšmetiem, kā kopums, tai skaitā spirāla aproce, pirmkārt ir zinātniska vērtība kā vēsturiskā senlieta. 215 EUR vērtībā tika ņemts vērā lietas senums, zinātniskā vērtība, jo 13.gadsimts, tas ir vienīgais vēstures avots kā viņi pēta vēsturi, tur varētu būt arī mazliet māksliniecisķā vēsture, tur ir rotājums un ornaments, protams saglabātība. Ir ņemti vairāki komponenti, kā piemēram zinātniskā vērtībā, vēsturiskā vērtība, amatniecības priekšmets un protams kā ir saglabāts, unikalitāte, retuma pakāpe. Visus priekšmetus ir redzējuši, pirms tika noteiktas cenas. Priekšmetam Nr.97, bronzas gredzenam, nosakot vērtējumu, tika ņemt vērā vecums, zinātniskā vērtība, saglabātība un 35 EUR ir ļoti maza cena salīdzinājumā ar citiem priekšmetiem.

Krājumu komisijai nekādi sertifikāti netiek prasīti, komisija ir tiesīga veikt finansiālo priekšmetu vērtēšanu. Viņa muzeja strādā 20 gadus un visu mūžu strādā ar krājumu, kā arī muzejā strādā viens no Latvijā pazīstamākajiem arheologiem, kurš ir Arheoloģijas departamenta vadītājs un ir strādājis ļoti daudzos starptautiskos projektos un ir kompetents šajā jomā, kā arī nodaļā strādā trīs zinātņu doktori. Tiesas eksperta sertifikāti viņiem netiek prasīti, to neprasa noteikumi "Par Nacionālo muzeja krājumu", ne muzeju likums un tas arī nav nolikumā par krājuma komisiju. Vērtēja šos priekšmetus, pamatojoties uz Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vēstuli. Komisija pēc nolikuma tiek sasaukta ne retāk ka reiz mēnesī, bet tas nav vienīgais jautājumus ar ko komisija nodarbojas, komisija nodarbojas ar ļoti daudzām krājumu problēmām, šis ir tikai viens no jautājumiem, kas tiek iekļauts krājumu komisijas dienas kartībā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147.panta piekto daļu, 2021.gada 1.decembra tiesas sēdē, lieciniecei /pers. AC/ tika uzrādīta 2.sēj. lietas 19.lapa, 97.fotogrāfija un viņa liecināja, ka šī gredzena gali viņu nemulsina, ar tādiem galiem gredzeni ir sastopami Latvijas arheoloģijā. Viņi nemulsina, ka gredzena gali ir plati un nav mehāniski apstrādāti, tam var būt vairāki izskaidrojumi, iespējams, ka tas netika pabeigts, abas komisijas kvalificēja to, kā atradumu Latvijas teritorijā, viņiem šaubu par to nebija. Nr.99 ir līdzīgs, šeit nebija norādīta konkrēta vieta, kur tika atrasts, viņi kvalificēja pēc formas, ornamenta, kas ir raksturīgs Latvijas arheoloģiskam materiālam. Arheoloģiskajā laikmetā Latvijas robežas nav novelkamas, šis gredzens ir raksturīgs seno kuršu apdzīvotajai teritorijai, viņš var būt kā Latvijā, tā arī Lietuvas teritorijā, bet, ja nav konkrētas vietas, viņi var kvalificēt to, kā atrasts Latvijas teritorijā. Latvijas un Lietuvas arheoloģiskais materiāls ir ļoti līdzīgs atsevišķos senvēstures periodos un nebūs starpība, ja mums būs viens šāds gredzens un pēkšņi pāri robežai būs tūkstotis, bet tā nevajadzētu būt, bet atšķirības vispār zināmās ir. Pie viņiem strādā zinātnieki, kuri labi pārzina arī Lietuvas, Igaunijas, Polijas un daļēji Krievijas arheoloģisko materiālu. Nr.101 fotogrāfija (bronzas piekariņš ar Sv.Jura attēlu) viņi vērtē šī priekšmeta zinātnisko nozīmi Latvijas vēsturei. 12.gadsima beigas ir laiks, kad kristietība ienāk no austrumiem. Tas varēja nokļūt šeit kaut kur Daugavas rajonā ar kristīgas ticības nesēju, varēja nokļūt tirdzniecības ceļā un tādā gadījumā Latvijai tā ir augsta zinātniskā vērtība, jo viņi pēta notikumu, viņi neskatās uz to, kā tikai uz priekšmetu, jo tur ir Sv.Jura attēls, viņus interese kur, kā, kas, kāpēc un tad viņi var rekonstruēt šo pagātnes saimi. To ir maz, tāpēc arī zinātniskai vērtībai ir liela nozīme (5.sēj. lietas 44.-45.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu pie krimināltatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kuram ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvs ir noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas pamats. Lai pareizi kvalificētu noziedzīgu nodarījumu, ir jākonstatē pilnīga atbilstība starp noziedzīgā nodarījuma faktiskajām pazīmēm, kuras tiek atspoguļotas apsūdzībā, un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Krimināltatbildība par noziedzīgiem nodarījumiem pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību, paredzēta Krimināllikuma $229^1$.pantā.

Latvijas Republikā likumā "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" senlietas definētas kā cilvēka apzinātas darbības rezultātā radīti priekšmeti — artefakti (piemēram, rotaslietas, ieroči, darbarīki, iedzīves priekšmeti, keramikas izstrādājumi, monētas veselā vai fragmentārā veidā), kas atrasti zemē, virs zemes vai ūdenī (likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 2.pants). Latvijā valsts aizsardzībā atrodas senlietas ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot, kas atrastas arheoloģiskās senvietās (likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.pants). Par arheoloģiskās senvietām Latvijas Republikas likumu ietvaros tiek uzskatītas tādas vietas, kas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautas kā arheoloģiskie pieminekļi vai kam piešķirts jaunatklāta kultūras (arheoloģiska) pieminekļa statuss.

Krimināllikuma $229^1$.pants attiecas uz Latvijas Republikas aizsardzībā esošām senlietām, kuras neatrodas muzeja krājumā, vai citas valsts aizsardzībā esošām senlietām.

Latvijas Republikas aizsardzībā esošas senlietas likuma 7.panta ceturtā daļa nosaka, ka Arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) pieder valstij. Citas valsts aizsardzībā esošas senlietas - katrai valstij ir savi likumi, kuros ir noteikts gan datējuma ierobežojums, gan kategorijas.

Privātpersonas vai juridiskas personas īpašumā legāli drīkst atrasties senlietas, kuras nav Latvijas Republikas aizsardzībā, tas nozīmē, senlietas, kas

jaunākas par 1701.gadsimta ieskaitot, kā arī senlietas vecākas par 17.gadsimta ieskaitot, ja par tām līdz 2013.gada 30.martam persona paziņojusi Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei vai, ja pēc 2013.gada 30.marta persona ir pierādījusi to likumīgu izcelsmi un saņēmusi par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu (likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 7.pants).

Savukārt, citu valstu aizsardzībā esošas senlietas definīcija būs atkarīga no priekšmeta (senlietas) izcelsmes valstī spēkā esošās likumdošanas.

Noziedzīga nodarījuma sastāvu veido četri obligāti elementi – objekts, objektīvā puse, subjekts, subjektīvā puse.

Par Krimināllikuma 229[1].panta objektu uzskatāms nozieguma priekšmets, kas ir senlietas, cilvēka apzinātas darbības rezultātā radīti priekšmeti – artefakti (rotaslietas, ieroči, darbarīki, iedzīves priekšmeti, keramikas izstrādājumi, monētas veselā vai fragmentārā veidā), kas atrasti zemē, virs zemes vai ūdenī un attiecināmi uz kustamajiem vēstures pieminekļiem.

Komentējamā pantā paredzētā nozieguma subjektīvā puse izpaužas kā alternatīvas aktīvas darbības, kas norāda uz nelikumīgu arheoloģisko senlietu apriti – valstij piederošu senlietu nelikumīga 1) iegūšana; 2) glabāšana; 3) pārvietošana; 4) pārsūtīšana; 5) atsavināšana; 6) izvešana ārpus Latvijas teritorijas. Noziedzīgā nodarījuma sastāvs ir formāls, nodarījums skaitās pabeigts ar brīdi, kad veiktas nelikumīgās darbības ar senlietām.

No subjektīvās puses darbības, ar kurām tiek iegūtas, glabātas, pārvietotas, pārsūtītas atsavinātas valstij piederošas senlietas vai tās tiek izvestas ārpus Latvijas Republikas, ir tīšas, jo vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu un apzināti tā rīkojas.

Nodarījuma subjekts – fiziska un pieskaitāma persona, kas sasniegusi četrpadsmit gadu vecumu *(Uldis Krastiņš, Valentija Liholaja, Diāna Hamkova, Krimināllikuma komentāri, trešā daļa, otrais papildinātais izdevums, 2019.gads, 284-287.lapa)*.

Savukārt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta nosacījumiem, kriminālprocesā ir pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība. Tiesas izmeklēšanas laikā, lai apsūdzētā persona tiktu sodīta, tiesai ir jākonstatē visi četri noziedzīga nodarījuma sastāva elementi. Tostarp, tiesai, taisot notiesājošu spriedumu, ir jāvadās no Kriminālprocesa likuma 512.panta, kur norādīts, ka tiesa taisot spriedumu, pamato to ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē un rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti par krimināllietas nodošanu tiesai.

Tāpat arī Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmā daļa nosaka, ka notiesājoš a sprieduma aprakstošajā daļā ir jāsniedz pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksts un juridiskā kvalifikācija, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvu un šā nodarījuma sekas. Noziedzīga nodarījuma apraksts ir notiesājoš a sprieduma būtiska sastāvdaļa, kas atspoguļo tiesas atzinumu par to, kādu noziedzīgu nodarījumu apsūdzētais ir izdarījis, līdz ar to, notiesājošu spriedumu, kurā šis apraksts nav sniegts, nevar atzīt par tiesisku un pamatotu (*LR AT Krimināllietu departamenta 2014.gada 22.decembra lēmums lietā Nr.SKK-725/2014*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmās daļas nosacījumiem, pierādījumi kriminālprocesā ir jebkuras likumā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus kriminālprocesā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības vai neesamības pamatošanai.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta pirmās daļas nosacījumiem, kriminālprocesa laikā iegūtās ziņas par faktiem ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesa pilnībā pievienojas tiesu debatēs aizstāvības paustajai motivācijai, tostarp, tiesas ieskatā valsts apsūdzība, nododot lietu tiesā, paplašināti tulkojusi Kriminālprocesa likuma 127.pantu un 130.pantu, un līdz ar to ir izdarījusi nepamatotus secinājumus par /pers. A/ vainīgumu dotajā noziedzīgajā nodarījumā. No lietas materiāliem skaidri redzams, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav veikta rūpīga un vispusīga izmeklēšana, lai tiktu noskaidroti patiesie lietas apstākļi. Lietas iztiesāšanas laikā atklājās daudz pretrunīgas informācijas un neprofesionāli sagatavoti dokumenti. Turklāt, pirmstiesas izmeklēšanas laikā netika savākts pietiekams pierādījumu kopums, kas neapgāžami norādītu uz /pers. A/ vainu, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 128.panta nosacījumu pārkāpumu.

Izmeklējamās lietas ietvaros tiesai ir jānoskaidro, vai lietā ir pietiekoši pierādījumi, lai apsūdzēto /pers. A/ sauktu pie krimināltatbildības par nelikumīgu valstij piederošo senlietu glabāšanu.

Lietas materiālu 1.sējumā, sākot ar 8.lapu - 36.lapai, 3.sējuma 112.-132 ir atrodamas izdrukas no ebay un citi pavaddokumenti, ar kurām /pers. A/ lietas pirmstiesas procesā ir apliecinājis un arī pierādījis dažu no pie viņa izņemto senlietu izcelšanās veidu. Prokurores celtajā apsūdzībā netika skaidri aprakstīta esošo priekšmetu izcelsme, kuras norādītas iegādes dokumentos. Tiesas ieskatā, pirmstiesas izmeklēšanas laikā netika veikti visi nepieciešamie pasākumi un valsts apsūdzībā netika veikts to priekšmetu uzskaitījums, kur izcelsmi /pers. A/ ir pierādījis, iegādājoties tos no citiem kolekcionāriem pirkšanas-pārdošanas veidā vai apmaiņas veidā. Savās liecībās apsūdzētais vairākkārtīgi norādīja, ka gan policijā, gan prokuratūrā ir iesniedzis iegādi apliecinošus dokumentus, gan norādījis uz konkrētiem ārvalstu pārdevējiem, lūdzot tos nopratināt, taču šādas darbības pirmstiesas procesā netika veiktas, pirkšanas dokumentu analīzi tiesu debatēs prokurore neveica.

No lietas materiāliem izriet, ka /pers. A/ nekad nav slēpis savu nodarbošanos un ir atklāti stāstījis par savu kolekciju, kura viņam nākusi mantojumā no viņa vecākiem, vai ko ir iegādājies no citiem kolekcionāriem gan tepat Latvijā, gan no citiem kolekcionāriem pa visu pasauli.

Tiesa uzskata par pamatotu aizstāvības norādi, dotās lietas izskatīšanā pirmstiesas procesā netika noskaidrots ļoti nozīmīgs apstāklis - Latvijas teritorija, par kādu konkrēti Latvijas valsts teritoriju mēs runājam. Latvija salīdzinoši ir ļoti jauna valsts, tā tika dibināta tikai 1918.gada 18.novembrī. Līdz ar to, lai varētu runāt par Latvijas iedomātu teritoriju kā tādu, mums ir jāpievēršas nedaudz arī vēsturei.

Aizvēsturē Latvijas teritoriju apdzīvoja baltu un Baltijas somu ciltis. Kopš 9.gadsimta Kursā un Daugavas baseinā pastiprinājās vikingu ietekme, kuri to izmantoja kā daļu no ceļa no varjagiem uz grieķiem. Jau pirms 11. gadsimta Latvijas austrumu daļā nostiprinājās Austrumu kristietība un izveidojās Jersikas un Kokneses valstis. 12. un 13.gadsimtā Livonijas krusta karu rezultātā Latvijas teritorijā tika izveidota Livonijas Konfederācija. No 16.gadsimta vidus līdz 18.gadsimta sākumam Latvija bija sadalīta starp Poliju – Lietuvu, Dāniju un Zviedriju. 18.gadsimtā Lielā Ziemeļu kara un Polijas – Lietuvas sadalīšanas rezultātā Latviju anektēja Krievijas Impērija. Pēc 1917.gada Krievijas revolūcijas un Brestļitovskas līguma noslēgšanas Latviju pilnībā okupēja Vācijas impērija, pēc kuras sakāves Pirmajā pasaules karā 1918.gada 18.novembrī tika deklarēta neatkarīga Latvijas Republika.

Skaidri redzams, ka Latvijas teritorijā bija dažādu tautu kultūru ietekme, kas, visticamāk, arī, šķērsojot mūsdienu Latvijas valsts teritoriju, zināmā veidā un daļā varēja atstāt zināmu senlietu mantojumu, kas, noteikti nevarēja 100% piederēt tikai un vienīgi Latvijas valsts teritorijai.

Pie lietas materiāliem tika pievienotas kopijas ar tulkojumiem no zināmām vēsturnieku vēstures grāmatām, kur, vērtējot bildēs esošās senlietas, skaidri redzams, ka pie /pers. A/ dzīves vietā atrastās un izņemtās senlietas piederēja arī citām apdzīvotām tautu grupām gan Krievijā, gan Skandināvijā, gan Lietuvā un citās vēsturiski apdzīvotās teritorijās. Līdz ar to nevar apgalvot to, ka visas pie /pers. A/ izņemtās senlietas ir piederējušas tikai un vienīgi Latvijas republikai un tās ir raksturīgas tikai un vienīgi Latvijas republikai.

Tiesas ieskatā, ar lietas materiāliem nav pierādīts apstāklis, ka pie /pers. A/ atrastās senlietas ir tikušas atrastas tieši Latvijas Republikas teritorijā.

Tiesa analizējot lietā veikto sakaru kontroli, secina, ka tā nepastiprinās ar uzziņā norādīto informāciju.

Bez tam, tiesa analizējot lietā esošos kratīšanas protokolus secina, ka protokolos norādīts, ka policija vēlas izņemt no apbedījuma vietām nolaupītās senlietas, kas neatbilst lietā savāktajiem pierādījumiem. No lietas materiāliem neizriet, ka /pers. A/ jelkad būtu staigājis ar metāla detektoru pa apbedījuma vietām un meklējis senlietas.

Tiesa konstatē, ka jau no 1.sējuma 143.lapas atrodami dokumenti, kur redzams, ka /pers. A/ savlaicīgi bija vērsies Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā, lūdzot reģistrēt senlietas, kuras atradās viņa kolekcijā, klāt pievienojot attiecīgas fotogrāfijas.

No lietas materiālos ir redzams, ka /pers. A/ 2013.gada 29.janvārī bija vērsies Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā ar sev neskaidriem jautājumiem par senlietu kolekciju, uzdodot precīzus un tiešus jautājumus. Tiesas ieskatā, atbildi no inspekcijas, kā /pers. A/ ir jārīkojas konkrētā tiesiskā situācijā, nesaņēma.

Analizējot 2018.gada 25.oktobra Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes protokolu, tiesa nonāk pie slēdziena, ka tas ir uzskatāms par iekšējās aprites dokumentu, kurš ir saistošs tikai pārvaldes darbiniekiem.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta sesto daļu iekšējais normatīvais akts ir tiesību akts, kuru publisko tiesību subjekts izdevis ar mērķi noteikt savas vai sev padotas institūcijas iekšējās darbības kārtību vai izskaidrot kāda ārējā normatīvā akta piemērošanas kārtību savā darbības jomā (instrukcija, ieteikumi, nolikums u.c.).

Valsts pārvaldes iekārtas likumā ir definēts iekšējo normatīvo aktu saturs un forma, atbilstoši šī likuma 73.panta pirmajai daļai publiskas personas orgāns un amatpersona savas kompetences ietvaros var izdot šādus iekšējos normatīvos aktus. Iekšējie valsts iestādes dokumenti ir jābūt saistošiem tikai šo iestāžu amatpersonām.

Tiesas ieskatā, neviens normatīvais akts nenosaka, ka iekšējie normatīvie dokumenti ir saistoši kādai personai uz āru, tajā skaitā kriminālprocesa ietvaros.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 113.panta pirmo daļu, speciālists ir persona, kura pēc kriminālprocesu veicošās amatpersonas aicinājuma sniedz tai palīdzību, izmantojot savas speciālās zināšanas vai darba iemaņas noteiktā jomā.

Saskaņā ar šī panta otro daļu, amatpersona, kura uzaicinājusi speciālistu, informē viņu par to, kādā procesuālajā darbībā viņš ir aicināts sniegt palīdzību, par viņa tiesībām un pienākumiem, kā arī par atbildību par apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu.

No cietušo pārstāvju /pers. I/, /pers. Z/ un /pers. T/ tiesas sēdē paustā secināms, ka procesa virzītājs speciālistus neinformēja viņu tiesībām un pienākumiem, kā arī par atbildību par apzināti nepatiesas informācijas sniegšanu.

Tiesa nevar piekrist valsts apsūdzības viedoklim, ka minētais protokols ir vērtējams kā speciālistu atzinums, jo dotais protokols netika sagatavots atbilstoši kriminālprocesa likuma nosacījumiem un tas nav vērtējams nedz kā dokuments, nedz kā speciālist viedoklis, nedz kā atzinums.

No lietas materiāliem redzams, ka Valsts policija ar savu 2018.gada 19.oktobra pieprasījumu Nacionālai kultūras mantojuma pārvaldei lūdza sniegt atzinumu Kriminālprocesa likuma 133.panta izpratnē, kas tiesas ieskatā, nav izdarīts pat līdz šodienai.

Tiesa pievienojas aizstāvības norādītajam, attiecībā uz minētā protokola laiks no plkst.10:00-12:35.

Proti, 155 minūtēs tika pārbaudīti 109 priekšmetiem - 1,4 minūte uz katru priekšmetu 6 cilvēkiem, tas ir 0,23 sekundes katram cilvēkam uz 1 priekšmetu, savukārt no /pers. I/ tiesas sēdē teiktā secināms, vienkāršāku priekšmetu apskate aizņem minūti, sarežģītākiem nepieciešams ilgāks laiks, veicot apskati, tiek izmantota literatūra.

Analizējot augstāk izklāstīto, tiesai rodas saprātīgas šaubas par veiktā atzinuma kvalitāti un patiesumu. Bez tam, atzinuma kvalitāti liek apšaubīt arī apstāklis, ka priekšmetus Nr.4 un Nr.97, apsūdzētais izgatavoja pats mājas apstākļos, savukārt priekšmetu Nr.99, nopirka Siguldā no rotkaļa. Ievērojot Kriminālprocesa likuma 19.panta otrajā daļā norādīto, ka personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību, nav jāpierāda savs nevainīgums, tiesai nav pamata apšaubīt apsūdzētā teikto. Papildus pierādījumi apsūdzētā izvirzītās versijas apgāšanai netika savākti pirmstiesas izmeklēšanā, prokurore tiesu debatēs par to neizteicās.

Tiesas ieskatā, analizētais protokols nav pieļaujam kā pierādījums notiesājoša sprieduma taisīšanai, Kriminālprocesa likuma 130.panta izpratnē.

Analizējot Latvijas nacionālā vēstures muzeja protokola izrakstu, tiesa secina, ka dokumentu juridiskā spēka likuma 1.panta 1.daļa nosaka, ka dokuments ir jebkura rakstveida informācija, ko rada jebkurš publisko vai privāto tiesību subjekts, īstenojot iestādes vai amata pilnvaras (piemēram, valsts vai pašvaldības institūcija, privāto tiesību juridiskā persona, fizisko vai juridisko personu apvienība, notārs, tiesu izpildītājs, advokāts) (turpmāk — organizācija), vai fiziskā persona.

Minētā likuma 4.panta 1.daļa nosaka, ka lai dokumentam būtu juridisks spēks, tajā iekļauj šādus rekvizītus: dokumenta autoru nosaukums; dokumenta datums; paraksts (izņemot likumā paredzētus gadījumus).

Tiesa konstatē, ka uz minētā protokola nav parasta, nav saprotams kāda protokola izraksts tas ir un kādā sakarā to veica, cik ilgi aizņēma laiku, kā veica salīdzinājumu (ar kādiem citiem priekšmetiem? Apdrošinājuma summas?)

Tiesas ieskatā, analizētais protokols nav pieļaujam kā pierādījums notiesājoša sprieduma taisīšanai, Kriminālprocesa likuma 130.panta izpratnē, līdz ar to smalkāka analīze tam netiek dota.

Tiesas ieskatā, nav juridiska pamata piedzīt no apsūdzētā par labu Nacionālai kultūras mantojuma pārvaldei kaitējumu 7908 EUR apmērā, jo šo priekšmetu vērtība nav noteikta un apstiprināta ar derīgu dokumentāciju augstāk minēto likumu normu izpratnē.

Lietas materiālos atrodas publicēts kultūras ministra paziņojis, ka likuma spēkam ir pakļauti tikai priekšmeti, kas bija atrasti Latvijā, aizsargājamajās teritorijās, tādu pašu atbildi uz apsūdzētā advokāta oficiālo pieprasījumu ir sniedzis arī cietušā pārstāvis /pers. T/.

No lietas materiāliem redzams, ka 2019.gada 7.jūnijā /pers. A/ prokuratūrā sniedza detalizētas liecības par katru no pie viņa izņemtajiem priekšmetiem, atsaucoties uz pasaulē atzītām vēstures speciālistu enciklopēdijām un katalogiem. Tiesas ieskatā, pirmstiesas procesā netika pārbaudīti iesniegtie pierādījumi, arī tiesu debatēs valsts apsūdzības uzturētāja tos neanalizēja. Izvērtējot apsūdzētā liecības, pirmstiesas un tiesas procesā, apsūdzētā attieksmi un rīcību, tiesas ieskatā lietā nav pierādīts noziedzīgā nodarījuma obligātais elements – subjektīvā puse.

No cietušā pārstāves /pers. I/ 2020.gada 14.oktobra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņai uzrādītie priekšmeti, lielākoties ir raksturīgi arī citām teritorijām, jo tas ir periods, kad kultūras līdzības ir vairāk sastopamas, visi kontakti ir plašāki. Iespējams, ka ir raksturīgi arī citām teritorijām ārpus mūsdienu Latvijas teritorijai.

No cietušā pārstāvja /pers. Z/ 2021.gada 23.septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka Nacionālai kultūras mantojuma pārvaldei ir jāievēro Kriminālprocesa likuma normas sniedzot atzinumu. Apstiprināja, ka speciālisti nebija brīdināti par krimināatbildību, kā arī apstiprināja, ka Nacionālai kultūras mantojuma pārvalde nav ekspertīžu iestāde, nekad nav veikusi ekspertīzes. Darbinieki nav eksperti un nekad nav pretendējuši uz to. Darbinieki ir tikuši pieaicināti kā speciālisti citās ekspertīzēs (bet ne šīs lietas ietvaros). Darbinieks var sniegt konsultāciju. Specifiskās lietās tiek uzaicināti eksperti, piemēram, muzeju eksperti. Muzeju eksperti var sniegt atsevišķu atzinumu. Šie muzeju eksperti veic ekspertīzi arī kriminālprocesu ietvaros.

No cietušā pārstāvja /pers. T/ liecībām izriet, ka Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes protokolā minētās personas nav sertificēti eksperti, viņi ir savas nozares labākie speciālisti. Speciālisti vienmēr, sniedzot savas atbildes, izmanto papildus literatūru, meklējot analoģiju. Komisijas priekšsēdētāja atbild par protokola saturu. Lai precizētu vai priekšmeti ir oriģināli, ir jāveic priekšmetu metālu ekspertīze. Speciālisti veica apskati, nevis veica ekspertīzi. Virkne priekšmetu ir atzīti par nerakstūrīgiem Latvijas teritorijai, iespējams to izcelsme ir saistīta ar somugru areāliem un Krievijas teritorijai. Latvija tajā laikā nebija norobežota, bija vairāki tirdzniecības ceļi. Nenoliedz, ka Latvijas teritorijā varēja ieplūst citu tautu priekšmeti. Ja nav konkrēta atrašanās priekšmeta vieta, tad to nevar 100% attiecināt, kā piederošu Latvijai. Nevar pateikt, kur tika atrasti priekšmeti, kas tika uzskaitīti protokolā.

No liecinieces /pers. AC/ 2021.gada 1.decembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka ir attiecīga krājumu komisija 12 cilvēku sastāvā, kura ir tiesīga veikt finansiālo novērtējumu. To dara pamatojoties uz 2010.gada likumu, bet nespēja to nosaukt. Vērtē pamatojoties uz apdrošināšanas vērtību un

tā nav publiska.

Tāpat lieciniece liecināja, ka tiek veikta salīdzināšana ar citiem krājumā esošiem priekšmetiem, neprecizējot tieši kādiem.

Tiesa konstatē, ka protokolā nav norādīts to citu priekšmetu uzskaitījums ar kuriem tika veikts šis salīdzinājums, tā pat tiesa uzskata, ka nav izmatojami publiski nepārbaudāmi apdrošināšanas vērtējumi, lai pārliecinātos par to patiesumu.

Arī šinī gadījumā tiesa pievienojas aizstāvības pozīcijai, par veiktās apskates kvalitāti, jo kā norādīja lieciniece, objektu apskata 12 cilvēki. Komisija sanāca un vērtējumu veica apmētam 2 -3h.

Pirms tam komisijai nosūta sarakstus ar priekšmetiem. Priekšmetus iznes tikai uz krājumu komisiju. Salīdzināšanu veic komisijas laikā. Tātad, veicot matemātisku aprēķinu, pie nosacījuma, ka vērtēšana notika 3 h garumā, visi 12 cilvēki vienu priekšmetu vērtēja 1,6 min, jeb katrs komisijas loceklis vienu priekšmetu aplūkoja un vērtēja 0,14 sekundes. Šāds priekšmetu vērtēšanas ātrums tiesai rada pamatotas šaubas par veiktā vērtējuma kvalitāti un objektivitāti.

Tiesa analizējot celtās apsūdzības būtību, secina, ka Latvijas Republikā kultūras pieminekļus atbilstoši to vēsturiskajai, zinātniskajai, mākslinieciskajai vai citādai kultūras vērtībai iedala valsts un vietējās nozīmes pieminekļos. Likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 3.1. pants nosaka, ka *Aizliegts atsavināt, iegūt, glabāt, pārvietot un pārsūtīt senlietas, kuras saskaņā ar šā likuma 7. panta ceturtās daļas noteikumiem pieder Latvijas valstij*. Savukārt minētā likuma 7.panta 4.daļa nosaka, ka *Arheoloģiskās senvietās zemē, virs zemes vai ūdenī atrastas senlietas (ar datējumu līdz 17.gadsimtam ieskaitot) pieder valstij, un tās glabā publiskie muzeji. Šis noteikums neattiecas uz senlietām, par kurām līdz 2013.gada 30.martam persona ir paziņojusi Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei, kā arī uz senlietām, kuru likumīgu izcelsmi persona ir pierādījusi pēc 2013. gada 30. marta un saņēmusi par to Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes rakstveida apliecinājumu*.

Izvērtējot lietas materiālus kopumā, kā arī uzklausot tiesas izmeklēšanas laikā sniegtās cietušo pārstāvju, liecinieku un paša apsūdzētā liecības, tiesa nonāk pie secinājuma, ka valsts apsūdzības uzturētāja nav pierādījusi, ka pie /pers. A/ kratīšanas laikā atrastās un izņemtā senlietas un citi priekšmeti tika atrastas arheoloģiskajās senvietās, atbilstoši likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" izpratnei. Bez tam, ar lietas materiāliem un tiesas izmeklēšanas laikā sniegtajā liecībām netika pierādīts tas fakts, ka pie /pers. A/ kratīšanas laikā atrastās un izņemtā senlietas un citi priekšmeti ir raksturīgi tikai un vienīgi Latvijas Republikas teritorijai.

Tiesa analizējot lietas materiālos esošās enciklopēdijas un citus vēstures avotus, negūst viennozīmīgu apstiprinājumu valsts apsūdzības apgalvojumam, ka apsūdzībā norādīto senlietu izcelsme vieta, bez jebkādām saprātīgām šaubām, ir Latvijas arheoloģiskās senvietas.

Tiesa uzskata par nepierādītu apsūdzībā norādīto senlietu autentiskumu. Lai arī tiesa neapšauba arheoloģijas speciālistu iegūtās zināšanas, taču pārliecību par 100% precīzi atzinumu rada apstāklis, ka arī trīs augstāk analizētie priekšmeti tika izgatavoti pēdējos gados, divus izgatavoja pats /pers. A/, vienu viņš iegādājās Siguldā pie rotkaļa, taču speciālisti to nespēja atklāt. Tiesas ieskatā, viennozīmīgu atbildi šajā jautājumā var sniegt tikai optiskās emisijas spektrometra analīzes ekspertīze, kur nebojājot metāla izstrādājumu, var noteikt metāla sastāvu, to sakausējumus vai tīrību, kas ir par pamatu izdarīt secinājumus, kurā gadsimtā senlieta ir izgatavota, kurai valstij vai apgabalam konkrētajā laika periodā bija raksturīgs tāds materiāls.

Prokurore tiesu debatēs norādīja, ka Latvijā nav iespējams veikt šādu ekspertīti, tādu var veikt Lietuvā, taču iespējams būtu laikietilpīgi un ekonomiski neizdevīgi.

Tiesa nevar piekrist šādai prokurores nostājai, pretējā gadījumā izskatāmajā lietā saprātīgas šaubas nav novēršamas. Tiesas ieskatā nav pierādīts noziedzīgā nodarījuma objekts.

Bez cietušo pārstāvju un liecinieku liecībām, tiesas izmeklēšanā pārbaudīti arī sekojoši rakstveidā pierādījumi, kas iegūti pirmstiesas izmeklēšanas laikā:

–2019.gada 20.februāra Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes atbilde uz pieprasījumu kriminālprocesā Nr.11817003318, no kuras redzams, ka Nacionālā kultūras mantojumu pārvaldes sniedza atbildi uz Valsts policijas /nosaukums/ /amats/. /pers. AP/ pieprasījumu ar lūgumu sniegt informāciju, vai pārvalde vēlas būt atzīta par cietušo, norādot materiālo zaudējumu, kā arī pilnvarot personu, kura pārstāves Pārvaldes intereses minētāja kriminālprocesā (2.sēj. lietas 77., 78.lapa);

–2019.gada 12.marta cietušā pārstāvja /pers. I/ nopratināšanas protokols, no kura redzams, ka 2019.gada 12.martā Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AG/, ievērojot Kriminālprocesa likuma 142., 147.-149.panta prasības nopratināja cietušā pārstāvi /pers. I/, par ko, ievērojot Kriminālprocesa likuma 325.-327.pantu prasības, sastādīts minētais protokols (2.sēj. lietas 82.-93.lapa);

–2018.gada 27.jūlija Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AH/ uzziņa, no kuras redzams, ka kriminālprocesa Nr.11817003318 ietvaros pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesneses 2018.gada 5.jūlija lēmumiem tika īstenota (SID) Sakaru līdzekļu kontrole attiecībā uz mobiliem telefona /numuri/, kas reģistrēti uz /pers. A/ vārda, laika posmā no 2018.gada 5.jūlija līdz 2018.gada 3.augustam (1.sēj. lietas 99.lapa);

–2018.gada 1.oktobra Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AI/ pārskats, no kura redzams, ka kriminālprocesa Nr.11817003318 ietvaros pamatojoties uz Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesneses 2018.gada 30.jūlija lēmumiem tika īstenota (SID) Sakaru līdzekļu kontrole attiecībā uz mobilo telefonu /numurs/, kas reģistrēts uz /pers. A/ vārda, laika posmā no 2018.gada 4.augusta līdz 2018.gada 2.septembrim (1.sēj. lietas 107.lapa);

–2018.gada 16.oktobra kratīšanas /pers. A/ dzīvesvietā /adrese/
protokols, no kura redzams, ka Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AG/, klātesot /pers. A/, piedaloties Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AH/, /pers. AS/, /pers. AT/ ievērojot Kriminālprocesa likuma 181.-185.pantu prasības izdarīja kratīšanu /adrese/ /pers. A/ dzīvesvietā, ar nolūku atrast un izņemt no apbedījumu vietām nolaupītās senlietas un citus priekšmetus, par ko , ievērojot Kriminālprocesa likuma 325.-327.pantu prasības, sastādīts minētais protokols (1.sēj. lietas 118.,119.lapa);

–2018.gada 16.oktobra kratīšanas /pers. A/ darba vietā /adrese/
protokols, no kura redzams, ka Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AG/, klātesot /pers. A/, piedaloties Valsts policijas /nosaukums/ /amats/ /pers. AH/, /pers. AS/, /pers. AT/ ievērojot Kriminālprocesa likuma 181.-185.pantu prasības izdarīja kratīšanu /adrese/ /pers. A/ darba vietā, ar nolūku atrast un izņemt no apbedījumu vietām nolaupītās senlietas un citus priekšmetus, par ko, ievērojot Kriminālprocesa likuma 325.-327.pantu prasības, sastādīts minētais protokols (1.sēj. lietas 120.,121.lapa);

–2018.gada 27.decembra Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes atbilde uz pieprasījumu krimināllietā Nr.11817003318 ar tai pielikumā esošais protokols Nr.05-11/21 Arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanas komisijas sēdei 2018.gada 25.oktobrī plkst.10.00 un Arheoloģisko priekšmetu (senlietu) novērtēšanas komisijas sēdē 2018.gada 25.oktobrī izvērtēto priekšmetu fotogrāfijām, no kura redzams, ka Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde sniedza atbildi uz Valsts policijas Galvenās krimināpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes pieprasījumu krimināprocesā Nr.11817003318 sniedza slēdzienu par priekšmetu arheoloģisko nozīmi (2.sēj. lietas 6.-46.1apa);

–2019.gada 3.janvāra Latvijas Nacionālā vēstures muzeja vēstule "Par arheoloģisko senlietu vērtības noteikšanu saistībā ar uzsākto krimināprocesu" ar tai pielikumā esošais novērtēts priekšmetu saraksts, no kura redzams, ka uzskaitīto 106 senlietu kopējā vērtība ir 9600 EUR (2.sēj. lietas 59.-68.lapa).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 19.panta trešo daļu visas saprātīgās šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību.

Tātad tiesas rīcībai, noskaidrojot lietas apstākļus un vērtējot lietā esošos pierādījumus, ir izvirzāmas augstas prasības. Ja krimināllietā lietā esošie pierādījumi nav pilnīgi un objektīvi, tajos nav savlaicīgi un vispusīgi fiksēti noziedzīga nodarījuma apstākļi, tie nevar kalpot par pamatu /pers. A/ saukšanai pie krimināltbildības. Izvērtējot lietā esošos pierādījumus, ir izmantojami Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā paredzētie noteikumi daļā par pierādīšanu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta piektās daļas noteikumiem pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību. Tātad pamats secinājuma izdarīšanai par /pers. A/ vainīgumu var būt tikai tieši un nepašaubāmi pierādījumi par /pers. A/ izdarītām prettiesiskām darbībām un arī /pers. A/ subjektīvo attieksmi pret šo darbību kaitīgumu. No minētajām tiesību normām izriet, ka kriminālprocesa tiesā jēga un būtība ir cieši saistīta ar tiesas aktīvo lomu lietas apstākļu noskaidrošanā un pierādījumu izzināšanā.

No Kriminālprocesa likuma 16.panta jēgas izriet, ka objektīvās izmeklēšanas princips paredz tiesas pienākumu lietas ietvaros noskaidrot objektīvo patiesību un nodrošināt pierādījumu pietiekamību neatkarīgi no tā, vai procesa dalībnieki ir vai nav tiesu informējuši par visiem lietas pareizai izspriešanai būtiskiem apstākļiem un ir vai nav sagādājuši pietiekami daudz pierādījumus. No Kriminālprocesa likuma 9.nodaļas izriet, ka tikai un vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai, lai tiesa varētu pildīt savu uzdevumu - noskaidrot patiesos lietas apstākļus un panāktu tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu.

Izvērtējot visus lietas materiālus kopsakarā ar tiesas sēdes laikā uzklausīto, un no lietā iegūtajiem objektīvajiem pierādījumiem, tiesas ieskatā, nav iespējams izdarīt viennozīmīgu secinājumu par to, ka /pers. A/ būtu vainojams noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, par kuru draud krimināltbildība pēc Krimināllikuma $229^1$.pantā un tādējādi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktā norādītajam, ir taisāms attaisnojošs spriedums.

Tiesas ieskatā, apsūdzībā minētie un izklāstītie apstākļi tiesas izmeklēšanā nav apstiprinājušies, nav pierādīti divi no četriem obligātajiem noziedzīgā nodarījuma sastāva elementiem, proti objekts un subjektīvā puse.

Kriminālprocesa likuma 23.pants noteic, ka krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 377.panta 10.punktu kriminālprocesu nedrīkst uzsākt, bet uzsākts kriminālprocess ir jāizbeidz, ja konstatēti Krimināllikumā minētie apstākļi, kas izslēdz krimināltbildību.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktam tiesa taisa attaisnojošu spriedumu, ja nav noticis noziedzīgs nodarījums, vai apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētais konkrētajā gadījumā nav izdarījis viņam inkriminēto noziedzīgu nodarījumu, jo apsūdzētā rīcībā nav konstatējams attiecīgā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, un tādējādi nav konstatējams apsūdzēta vainīgums attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pievienojas kriminālprocesa tiesību teorijā izteiktajam viedoklim, ka gadījumos, kad nodarījums ir izdarīts krimināltbildību izslēdzamības apstākļos, lēmuma par kriminālprocesa izbeigšanu pieņemšana krimināllietas iztiesāšanas stadijā ir diskutējama *(Meikališa Ā., Strada-Rozenberga K. Kriminālprocess. Raksti. 2005-2010, – Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2010, 48. un 290. lpp.).*

Tiesas ieskatā tiesai šajā gadījumā ir pienākums ievērot Kriminālprocesa likuma 23.pantā ietvertā pamatprincipa par to, ka tiesai, tiesas sēdē izskatot un izlemjot pret personas celtās apsūdzības pamatotību, konstatējot, ka persona nav vainīga noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nevainīgā persona ir jāattaisno.

Tiesa, ņemot vērā to, ka apsūdzētais tiek attaisnots, atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 526.panta otrās daļas pirmā teikuma noteikumiem Cietušās Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes kompensācijas pieteikums 7908,00 EUR apmērā ir atstājams bez izskatīšanas.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, arheoloģiskās senlietas – 103 vienības, kas norādītas lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā, kā arī arheoloģiskās senlietas – 3 vienības, kas raksturīgas Krievijas arheoloģiskajiem materiāliem, pēc sprieduma spēkā stāšanās atdot to īpašniekam.

Tiesa atzīst, ka krimināllietā esošie pieci CD diski, kas glabājās pie krimināllietas materiāliem, uzskatāmi par dokumentiem un atstājami glabāšanai pie krimināllietas materiāliem.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512., 514., 519., 526., 529.pantu, tiesa

**nosprieda**

**/pers. A/, personas kods /personas kods/,** atzīt par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma $229^1$.panta un **attaisnot.**

Cietušās Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 7908,00 EUR (septiņi tūkstoši deviņi simti astoņi *euro* un 00 *centi*) apmērā atstāt bez izskatīšanas.

Pieci CD diski, kas glabājās pie krimināllietas materiāliem, uzskatāmi par dokumentiem un atstājami glabāšanai pie krimināllietas materiāliem.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, arheoloģiskās senlietas – 103 vienības, kas norādītas lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā, kā arī arheoloģiskās senlietas – 3 vienības, kas raksturīgas Krievijas arheoloģiskajiem materiāliem, pēc sprieduma spēkā stāšanās atdot to īpašniekam.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamība noteikta 2022.gada 1.aprīlī, pārcelta uz 2022.gada 4.jūliju.

**Tiesnesis** **M.Tupureins**